

COVID-19 kriisi mõju uuring ettevõtetele

Uuringu peamine eesmärk on kirjeldada COVID-19 kriisi mõju ulatust ettevõtetele.

Uuringu alaeesmärgid:

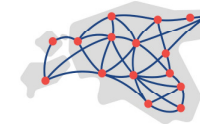
1. Kirjeldada kriisi mõju ettevõtete majandustegevusele;
2. Kirjeldada abi- ja toetusmeetmete kasutamist ettevõtete hulgas;
3. Uurida ettevõtete võimekust uues olukorras kohaneda;
4. Uurida seoseid ettevõtete tegevusalade ja tegevuspiirkondade ning kriisiga hakkamasaamise vahel.

Uuritavad ja andmete kogumine

- Uuring viidi läbi veebiküsitluse vormis perioodil 01.-15.06.2020.
- Ankeet koosnes 37 küsimusest;
- Küsitlusele oli võimalik vastata eesti ja vene keeles;
- Ankeedi täitmiseks kulus keskmiselt 7 minutit;
- Küsimustiku täitis lõpuni 84% vastajatest.

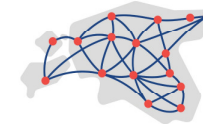
Uuringu valim:

- Üldkogum: kõik Äriregistris registreeritud ettevõtted;
- Juhulvalim 10% Äriregistris registreeritud ettevõtetest (n=24 659) sai üleskutse e-maili teel uuringus osaleda, sotsiaalmeedias jagatud link üleskutsega uuringus osaleda;
- Vastamise määr 38%. E-kirjaga saadetud lingi avas 5 573 ettevõtjat, sotsiaalmeedias jagatud lingi kaudu vastas 581 ettevõtjat;
- 1 577 vastajat täitis ankeedi lõpuni ja 568 osaliselt;
- Kokku laekus küsimustikule vastuseid 2 145;
- Andmete puhastamise järel kaasati uuringusse 1 798 ettevõtja vastused.

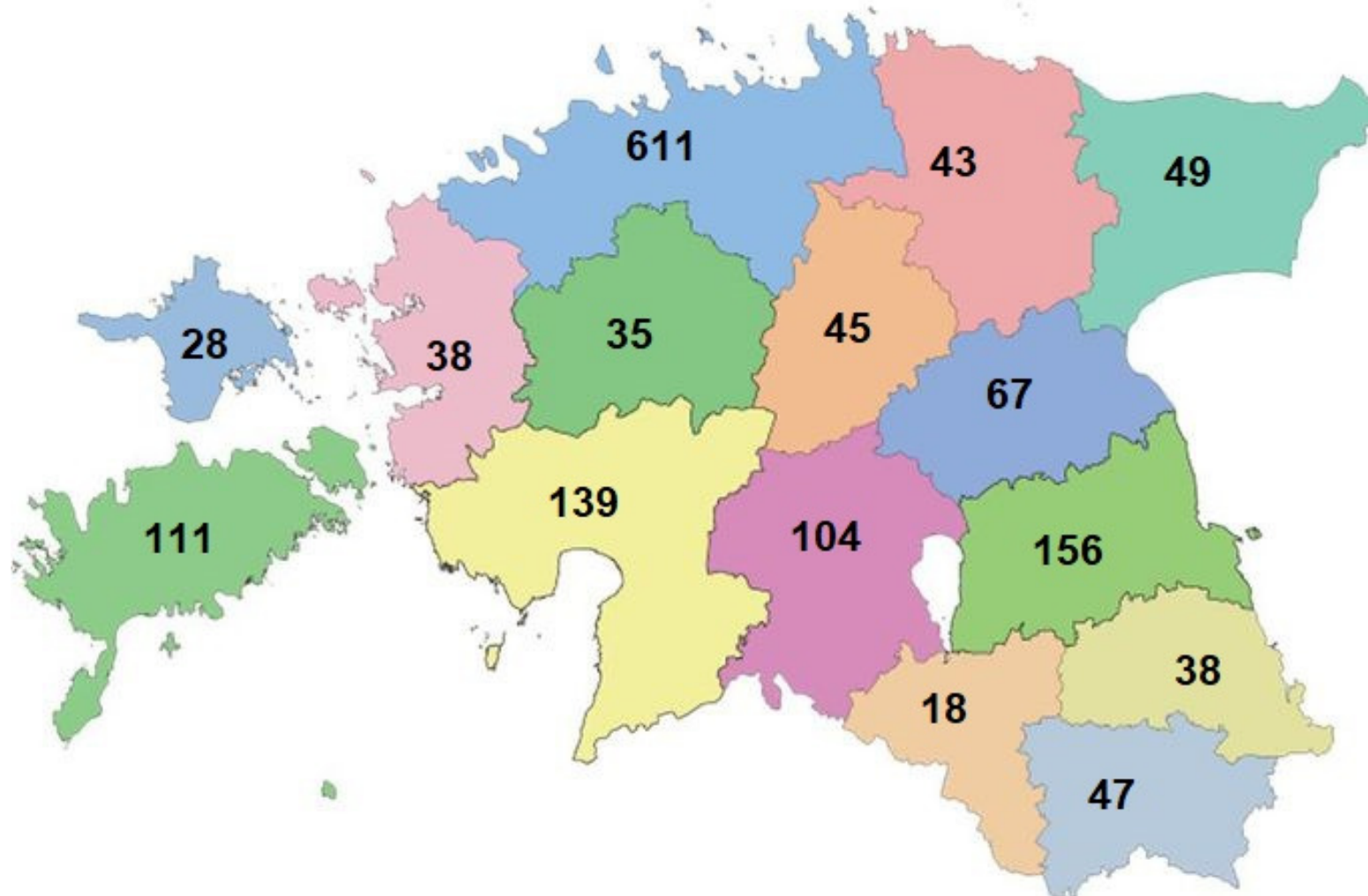

Ankeedi küsimused

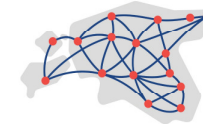
1. Ettevõtte tegutsemisvorm.
2. Ettevõtte peamine tegevusala.
3. Kas ettevõtte tegevus on olnud COVID-19 tingitud kriisi tõttu peatunud perioodil 12. märts - 31. mai 2020?
4. Kui kauaks oli ettevõtte tegevus COVID-19 tingitud kriisi tõttu peatunud?
5. Kas COVID-19 tingitud kriisi tõttu planeeritakse ettevõtte likvideerimist?
6. Töötajate arv ettevõttes.
7. Millise lepinguga olid ettevõtte töötajate töösuhted registreeritud seisuga 01. märts 2020?
8. Kas ettevõttes töötab teistest riikidest pärit kodanikke? Täpsustage piirkond.
9. Kas olete COVID-19 kriisi tõttu pidanud või peate edaspidi oma töötajaid koondama? Palun täpsustada COVID-19 kriisi tõttu koondatud töötajate arv?
10. Mis on hetkel Teie ettevõttes kõige kriitilisemad probleemid, millega on keeruline toime tulla?
11. Milline on COVID-19 kriisi mõju Teie ettevõtte viimase 3 kuu (märts-mai) käibele eelmise aasta sama perioodiga võrreldes?
12. Prognoosige palun Teie ettevõtte järgmise 3 kuu (juuni-august) käivet, eelmise aasta sama perioodiga võrreldes.
13. Kas ettevõtte tegeleb ekspordiga? Kui suur oli 2019. aastal ekspordi osakaal Teie ettevõtte käibest? Hinnake palun COVID-19 kriisi mõju Teie ettevõtte ekspordi käibele perioodil 12. märts - 31. mai 2020. Prognoosige palun Teie ettevõtte ekspordi käivet 01. juuni - 31. detsember 2020 võrreldes eelmise aasta sama perioodiga.
14. Kui pikaks perioodiks on ettevõttel olemas rahalised vahendid, et maksta välja töötasud, katta püsikulud, tasuda laenu/liisingud?
15. Mitu protsenti moodustavad laenu- ja liisingukohustised Teie ettevõtte bilansimahust 31. mai 2020 seisuga?
16. Mitu protsenti moodustavad 31. mai 2020 seisuga ettevõtte keskmisest aastakäibest klientidelt laekumata summad, edasimüümata toodete ja kaupade summad, hankijatele maksmata summa?
17. Kuidas hindate oma ettevõtte majanduslikku hetkeolukorda. Kas olete kaalunud võõrandamist, ühinemist, saneerimist, pankrotti.
18. Kas olete kasutanud või plaanite kasutada abimeetmeid ja toetusi?
19. Milliseid abimeetmeid või toetusi olete kasutanud või plaanite kasutada?
20. Kui vastasite, et ei ole ühtegi toetusmeedet kasutanud või ei plaani kasutada, palun selgitage miks?
21. Kas Teie ettevõtte on leidnud alternatiivse lahenduse oma toodete või teenuste pakkumiseks või tulnud turule päris uue toote või teenusega?
22. Palun täpsustada maakond, kus ettevõtte tegutseb. Juhul kui tegutsete mitmes maakonnas korraga, valige palun üks peamine (näiteks kus asub peakontor, tootmisüksus vm).
23. Lisakommentaariid.

1. Ettevõtete jaotus

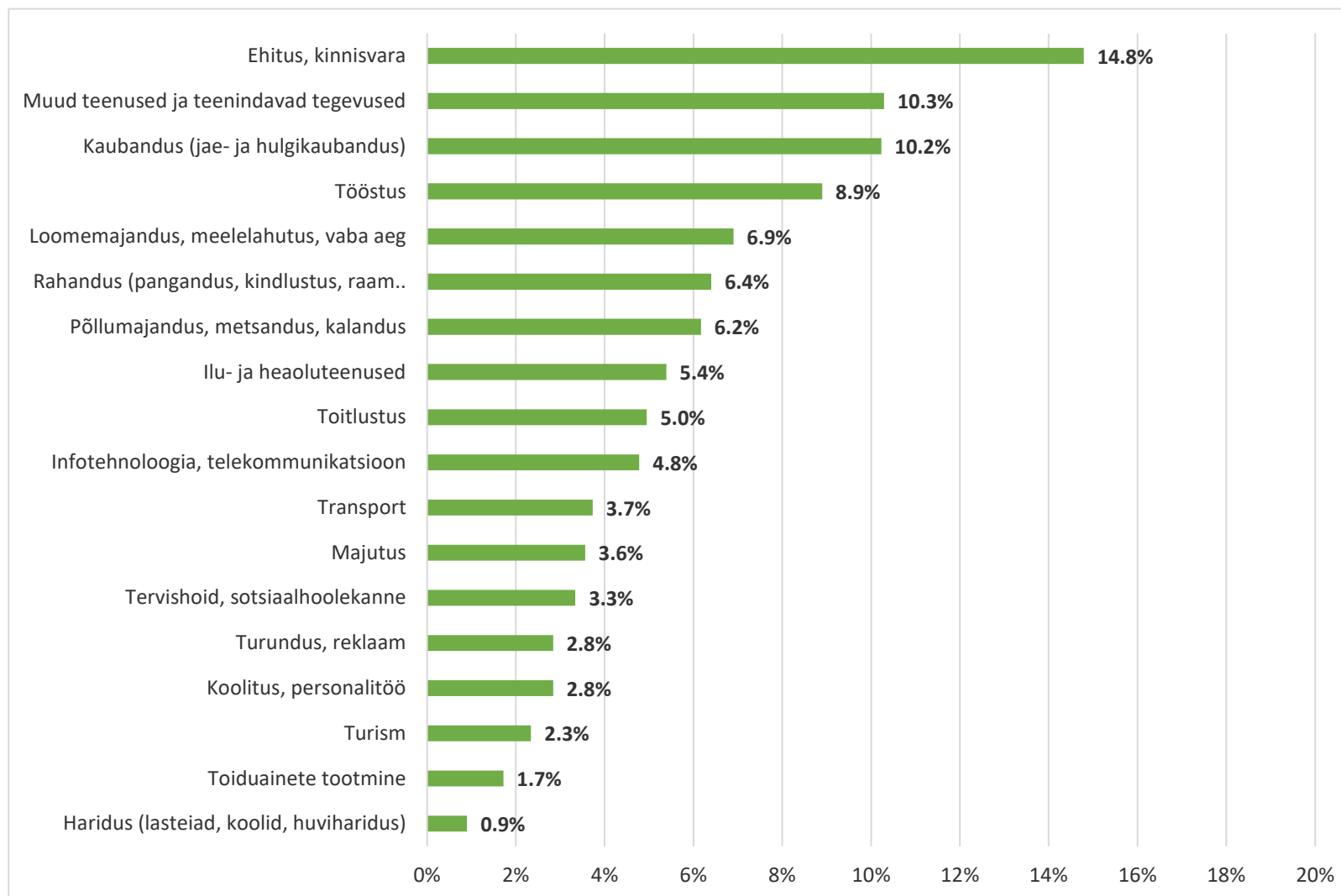
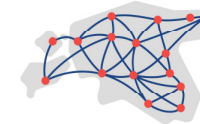

Joonis 1. Uuringus osalenud ettevõtted maakonna põhiselt

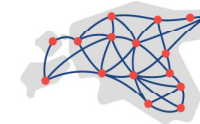

Tabel 1. Uuringus osalenud ettevõtte peamise tegevusala põhiselt maakonniti

Tegevusala	Ette- võtete arv	Harju- maa	Hiiu- maa	Ida- Viru- maa	Järva- maa	Jõgeva maa	Lääne- Viru- maa	Lääne- maa	Pärnu- maa	Põlva- maa	Rapla- maa	Saare- maa	Tartu- maa	Valga- maa	Viljand imaa	Võru- maa
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ehitus, kinnisvara	266	41,2	0,9	3,6	4,8	4,8	4,0	1,3	8,0	0,9	2,7	5,8	11,6	1,7	16,4	0
Teenused/teenindavad tegevused	185	46,5	2,4	3,7	1,3	3,2	1,8	3,2	7,5	2,4	2,5	5,1	8,8	1,8	5,8	2,1
Kaubandus (jae- ja hulgikaubandus)	184	46,7	2,0	7,3	2,7	3,3	3,3	1,3	7,3	0,7	2,0	8,0	8,0	0	21,3	0
Tööstus	160	32,6	1,4	3,4	4,8	5,4	2,0	2,6	7,5	4,8	2,6	7,5	10,2	1,3	7,7	1,3
Loomemaj., meelelah., vaba aeg	124	40,4	4,6	0	2,7	4,6	2,7	0,8	13,8	1,7	4,6	5,5	8,2	1,3	4,3	2,8
Rahandus, pangand., raamatupid.	115	50,5	0,9	1,9	4,8	3,7	4,8	1,9	4,8	0,8	2,8	3,7	11,3	0,7	4,0	2,7
Põllumajandus, metsandus, kalandus	111	12,5	1,0	3,1	2,1	12,5	6,2	1,0	12,5	6,2	1,0	14,6	14,6	0	9,3	7,0
Ilu- ja heaoluteenused	97	46,2	1,3	1,3	2,6	2,6	2,6	1,3	8,9	0	2,6	10,2	10,2	1,3	5,6	3,7
Toitlustus	89	19,2	5,1	2,6	2,6	3,7	1,3	6,3	15,4	2,6	2,6	15,4	8,8	0,8	8,2	0,8
Infotehnoloogia, telekommunikatsioon	86	60,0	1,3	2,8	1,3	0	2,8	1,3	2,8	1,3	0	4,3	12,8	1,0	10,3	1,0
Transport	67	35,4	0	6,2	0	6,2	2,1	2,1	14,6	0	2,1	4,2	14,6	0	3,6	3,6
Majutus	64	20,0	5,5	0	1,7	0	0	16,4	3,5	7,3	1,7	14,5	10,9	0,9	4,8	1,9
Tervishoid, sotsiaalhoolekanne	60	34,0	0	0	0	8,0	2,0	0	10,0	2,0	2,0	8,0	18,0	2,0	10,0	4,0
Koolitus, personalitöö	51	62,8	0	4,6	0	0	2,2	0	6,7	0	0	0	6,9	1,3	6,3	6,3
Turundus, reklaam	51	63,3	2,3	2,3	0	2,3	0	4,9	7,3	0	2,3	2,3	7,2	2,1	4,2	6,2
Turism	42	41,6	0	0	8,3	0	2,8	2,8	16,7	8,3	2,8	8,3	0	2,8	0	5,5
Toiduainete tootmine	31	17,8	0	7,1	7,1	10,6	0	0	25,0	14,3	0	7,2	3,6	2,3	2,3	0
Haridus (lasteaiad, koolid, huviharidus)	15	50,0	0	7,1	0	7,1	0	0	7,1	0	0	0	7,1	0	8,7	6,1
KOKKU (arv)	1798	611	28	49	45	67	43	38	139	38	35	111	156	18	104	47

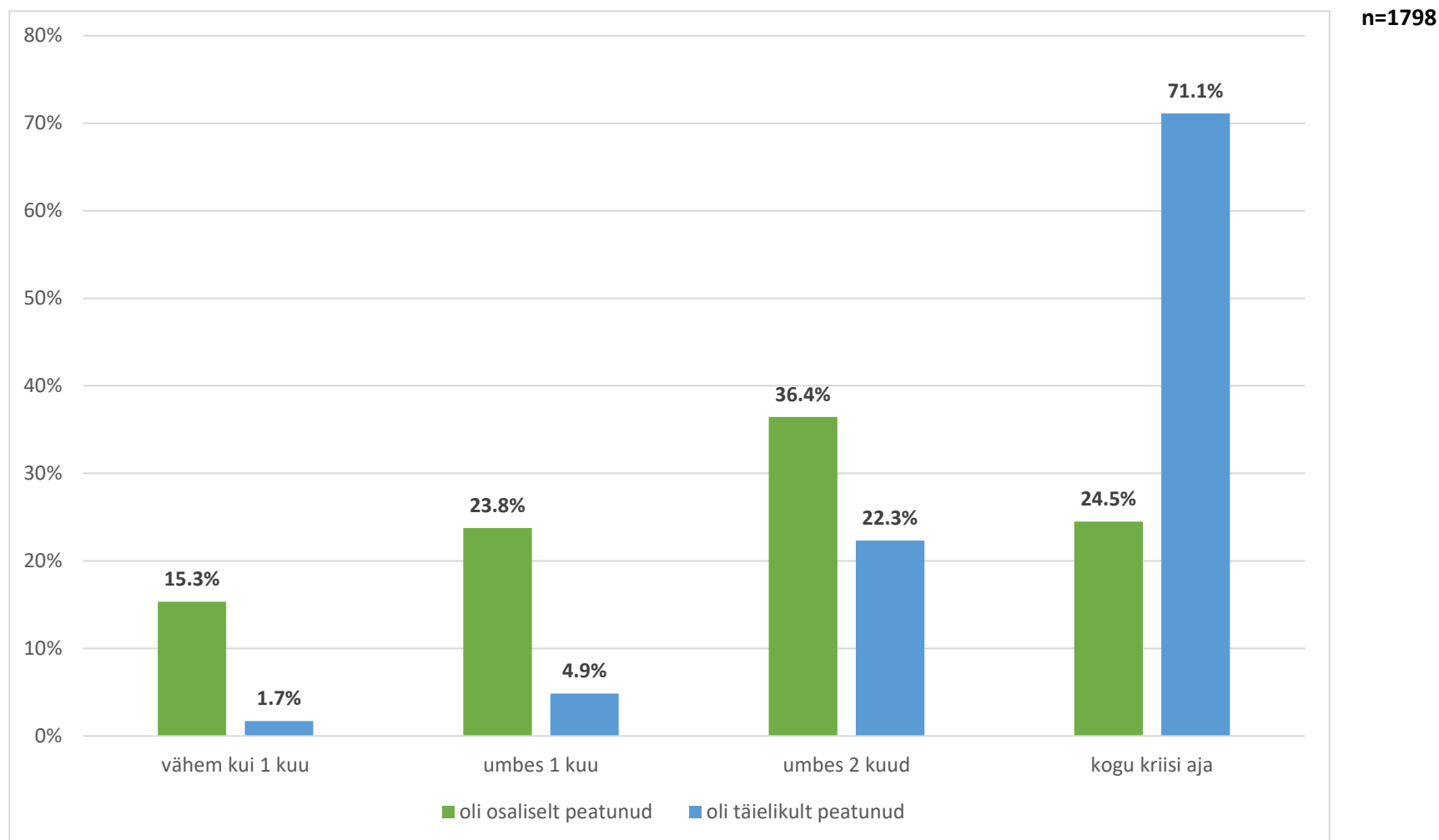
Joonis 2. Ettevõtete jaotus peamise tegevusala järgi

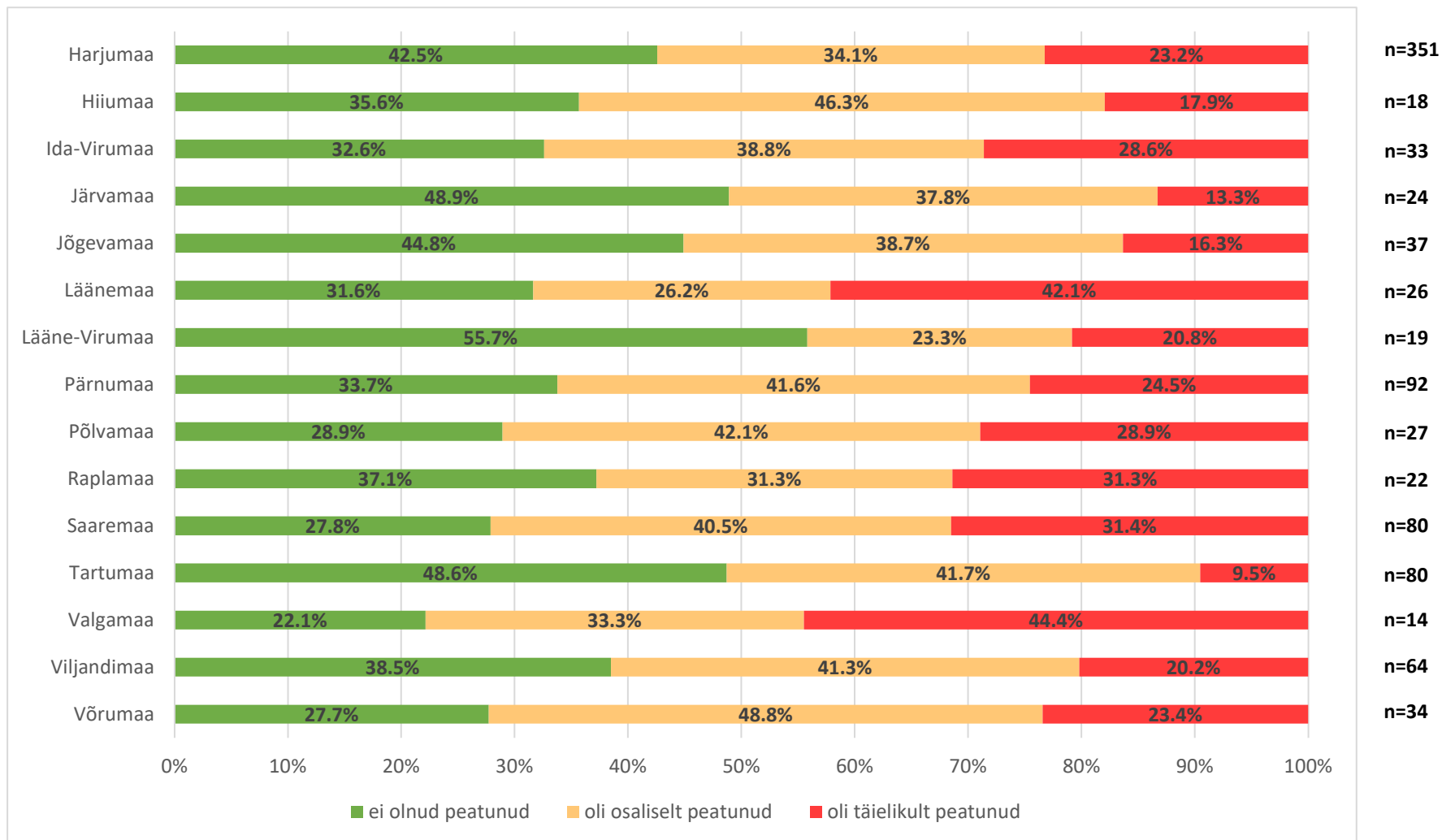
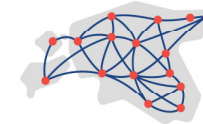
2. Ettevõtete tegevuse peatumine kriisi perioodil

Tegevus oli kriisi ajal osaliselt või täielikult peatunud 60,6% ettevõtetel.

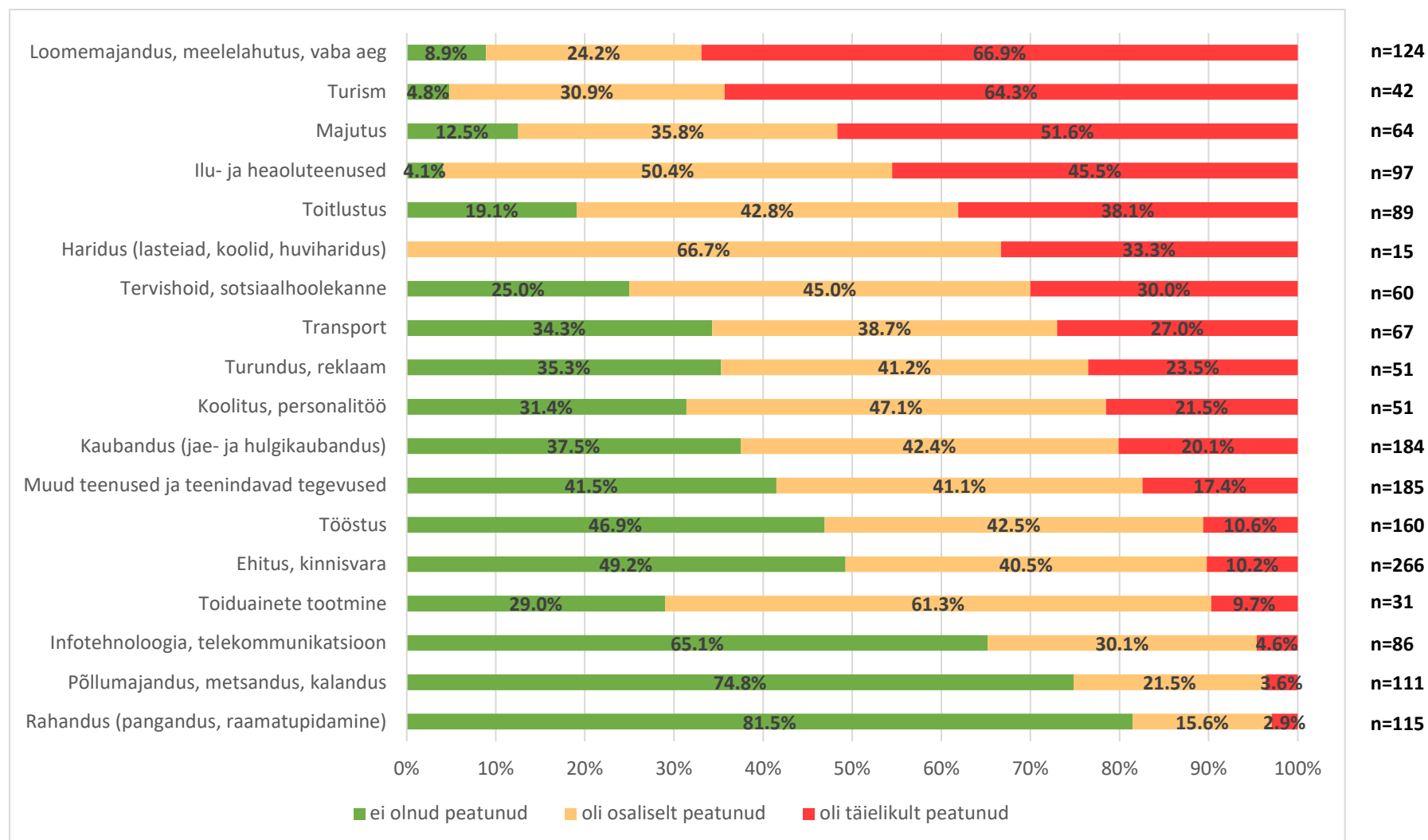
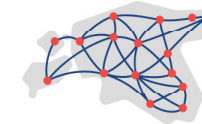
3 kuud tagasi (märts) toimunud uuringus vastanute hulgas oli tegevus osaliselt või täielikult peatunud 63,3% ettevõtetel.

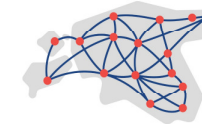
Joonis 3. Kriisi perioodil tegevuse osaliselt või täielikult peatunud ettevõtete tegevuse peatumise pikkus kuudes

Joonis 4. Ettevõtete tegevuse peatumine kriisi perioodil maakondade põhiselt

Joonis 5. Ettevõtete tegevuse peatumine kriisi perioodil tegevusalade põhiselt

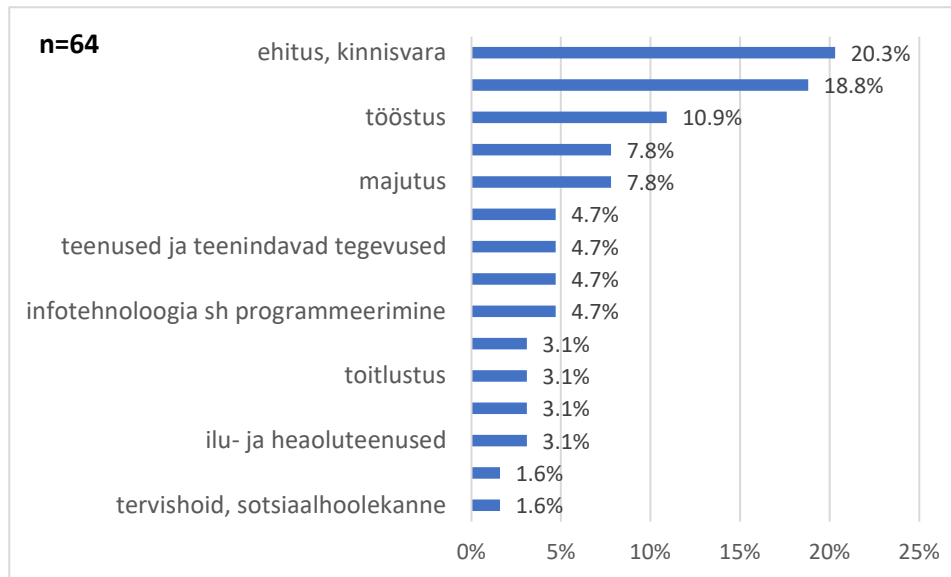
Tabel 2. Ettevõtete tegevuse peatumine kriisi perioodil tegevusalad järgi, uuringus I seisuga 01. aprill ja uuringus II seisuga 01. juuni.

Tegevusala	Ettevõtte tegevus on peatunud	
	01. aprill	01. juuni
Haridus (lasteaiad, koolid, huviharidus)	73.2%	100.0%
Ilu- ja heaoluteenused	n/a*	95.9%
Turism	n/a*	95.2%
Loomemajandus, meelelahutus, vaba aeg	93.0%	91.1%
Majutus	88.1%	87.5%
Toitlustus	67.9%	80.9%
Tervishoid, sotsiaalhoolekanne	60.3%	75.0%
Toiduainete tootmine	n/a*	71.0%
Koolitus, personalitöö	73.7%	68.6%
Transport	56.8%	65.7%
Turundus, reklaam	73.5%	64.7%
Kaubandus (jae- ja hulgikaubandus)	55.7%	62.5%
Muud teenused ja teenindavad tegevused	73.1%	58.5%
Tööstus	38.2%	53.1%
Ehitus, kinnisvara	45.8%	50.8%
Infotehnoloogia, telekommunikatsioon	41.9%	34.9%
Põllumajandus, metsandus, kalandus	33.3%	25.2%
Rahandus (pangandus, raamatupidamine)	25.5%	18.5%
Meedia	71.7%	n/a*
Mehaanika / tehnika	38.1%	n/a*
Kokku	63.3%	60.6%

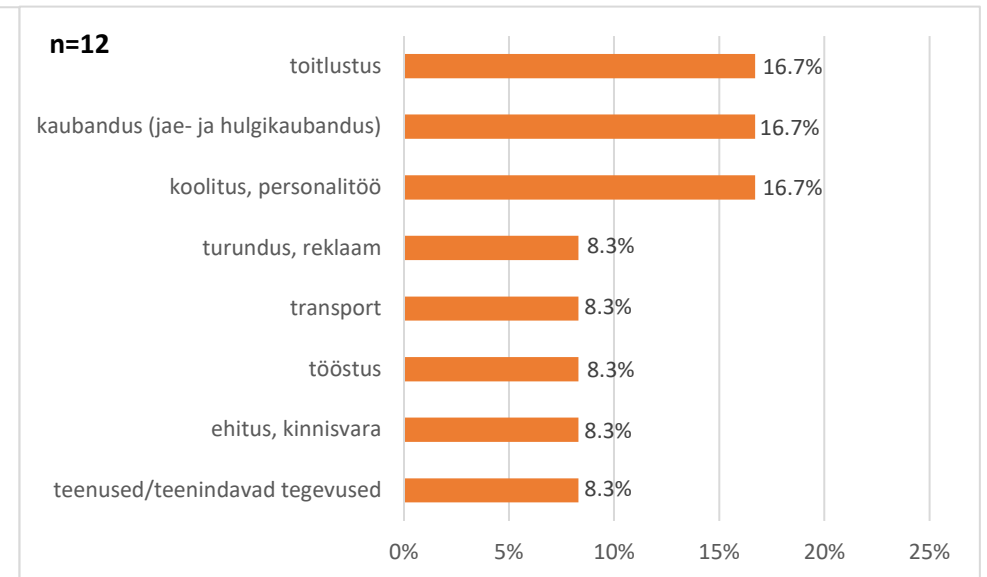
n/a* antud uuringus oli tegevusala kajastatud mõne teise tegevusala sees

3. Likvideerimine

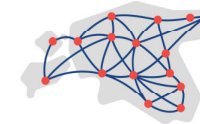
Ettevõtte likvideerimisega seotud küsimusele vastas kokku 78 ettevõtjat. Ettevõtte likvideerimist plaanib 3,6% kõikidest vastanud ettevõtjatest. 0,7% on likvideerimisprotsessiga juba alustanud ja 0,1% ettevõtetest on kriisi tagajärjel likvideeritud.

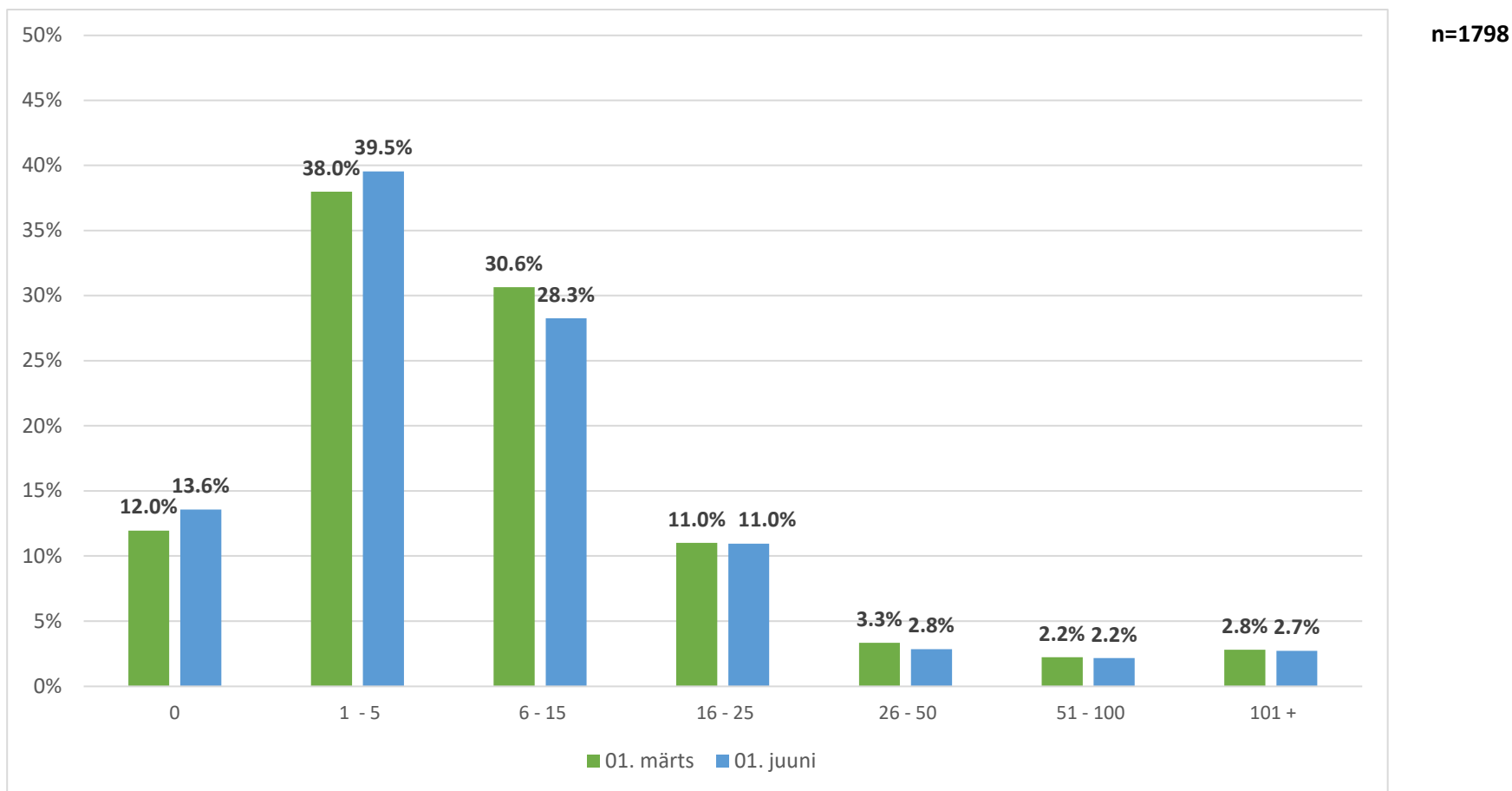
Joonis 6. Likvideerimist plaanivad ettevõtted tegevusalade põhiselt

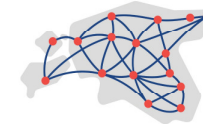
Joonis 7. Likvideerimisega alustanud ettevõtted tegevusalade põhiselt

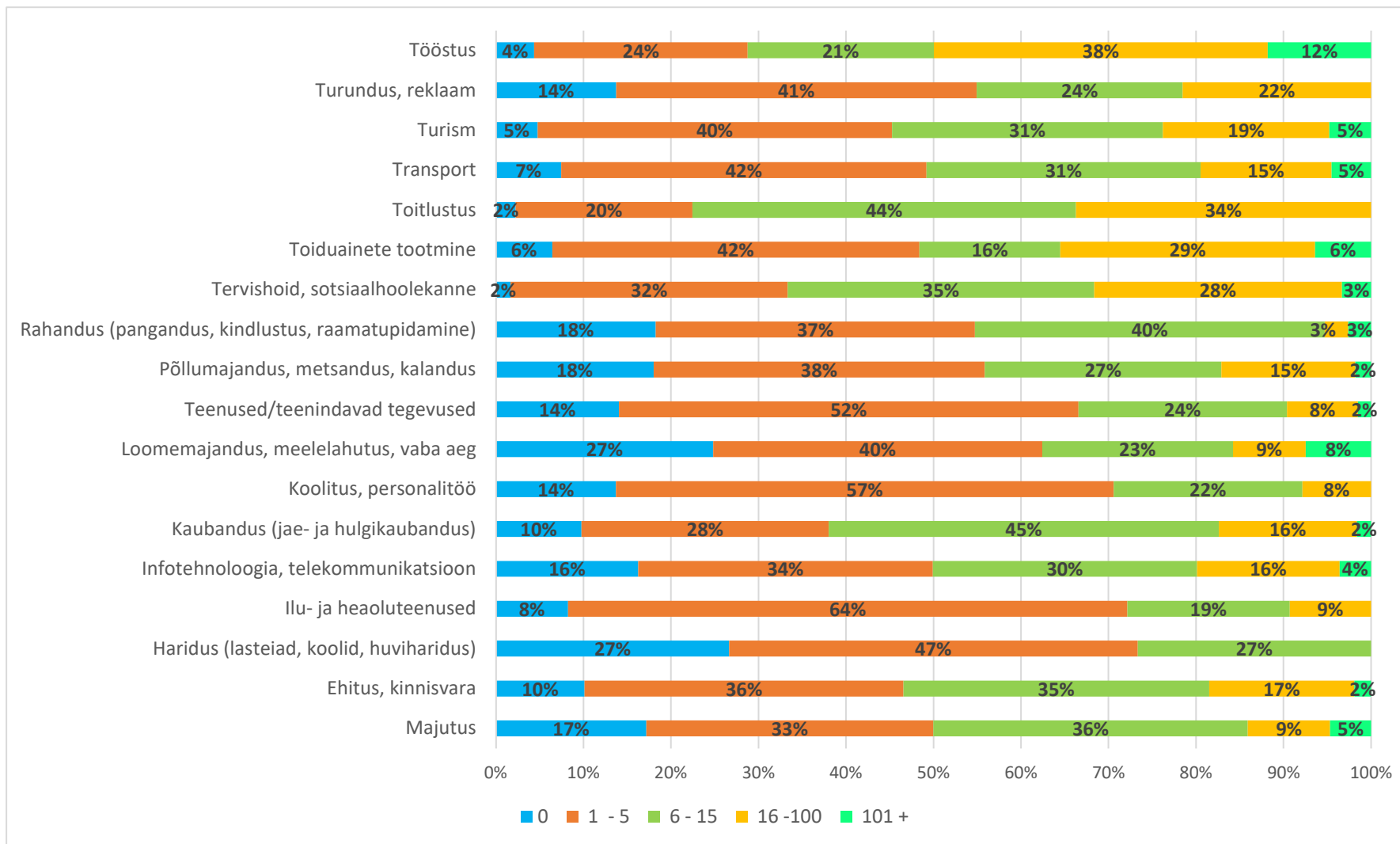
4. Kriisi mõju tööjõule

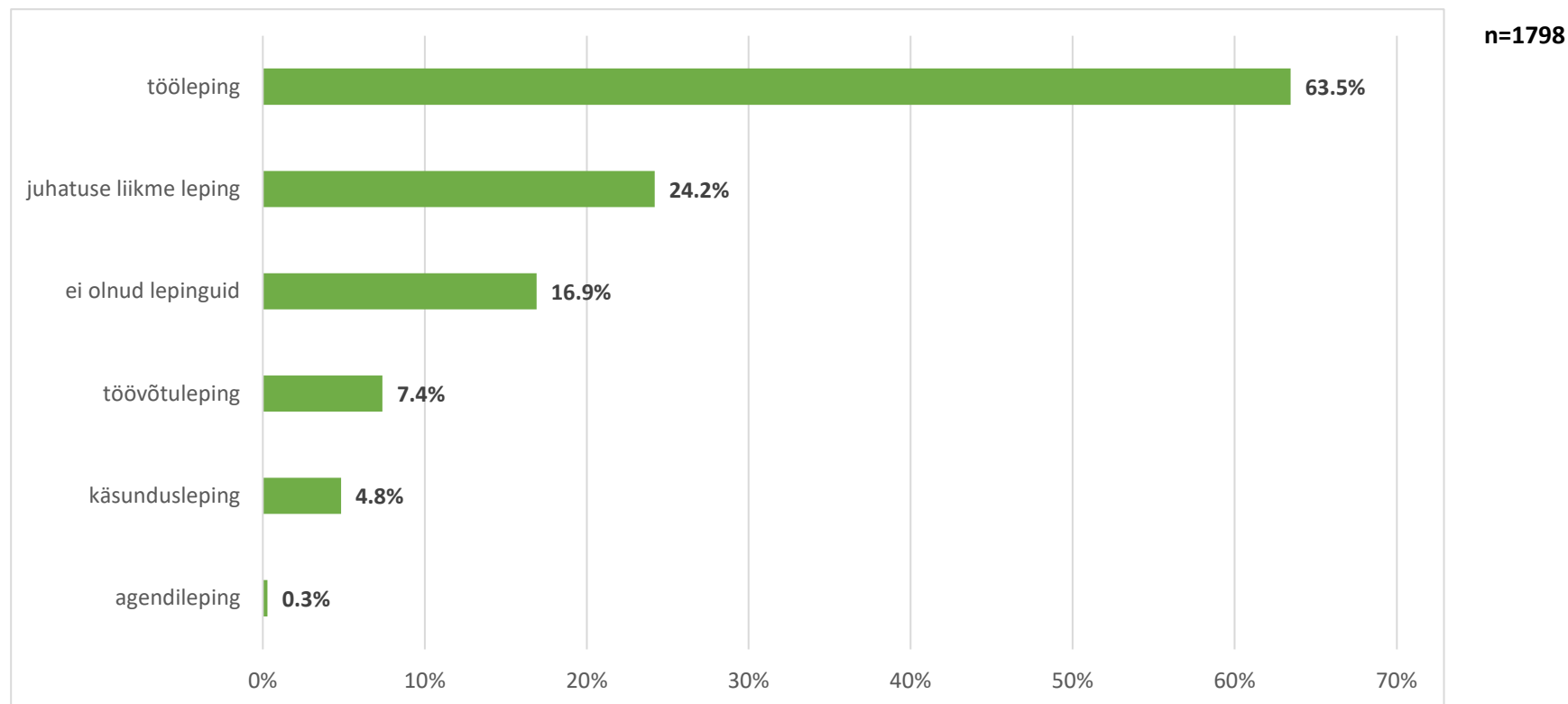
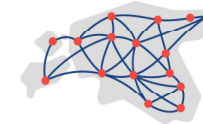
Joonis 8. Ettevõtted hõivatute järgi seisuga 01. märts ja 01. juuni 2020

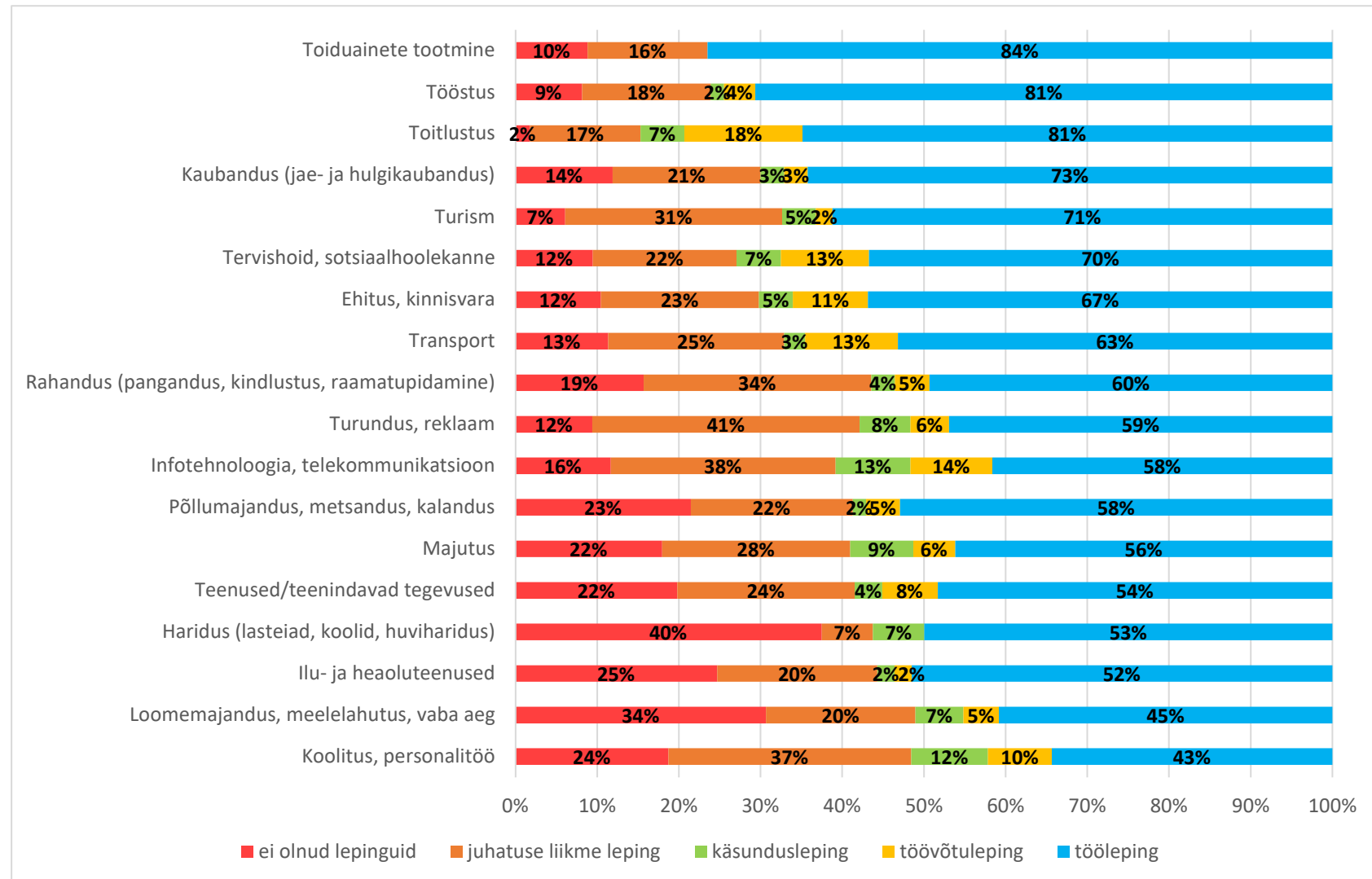
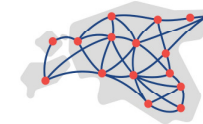
n=1798

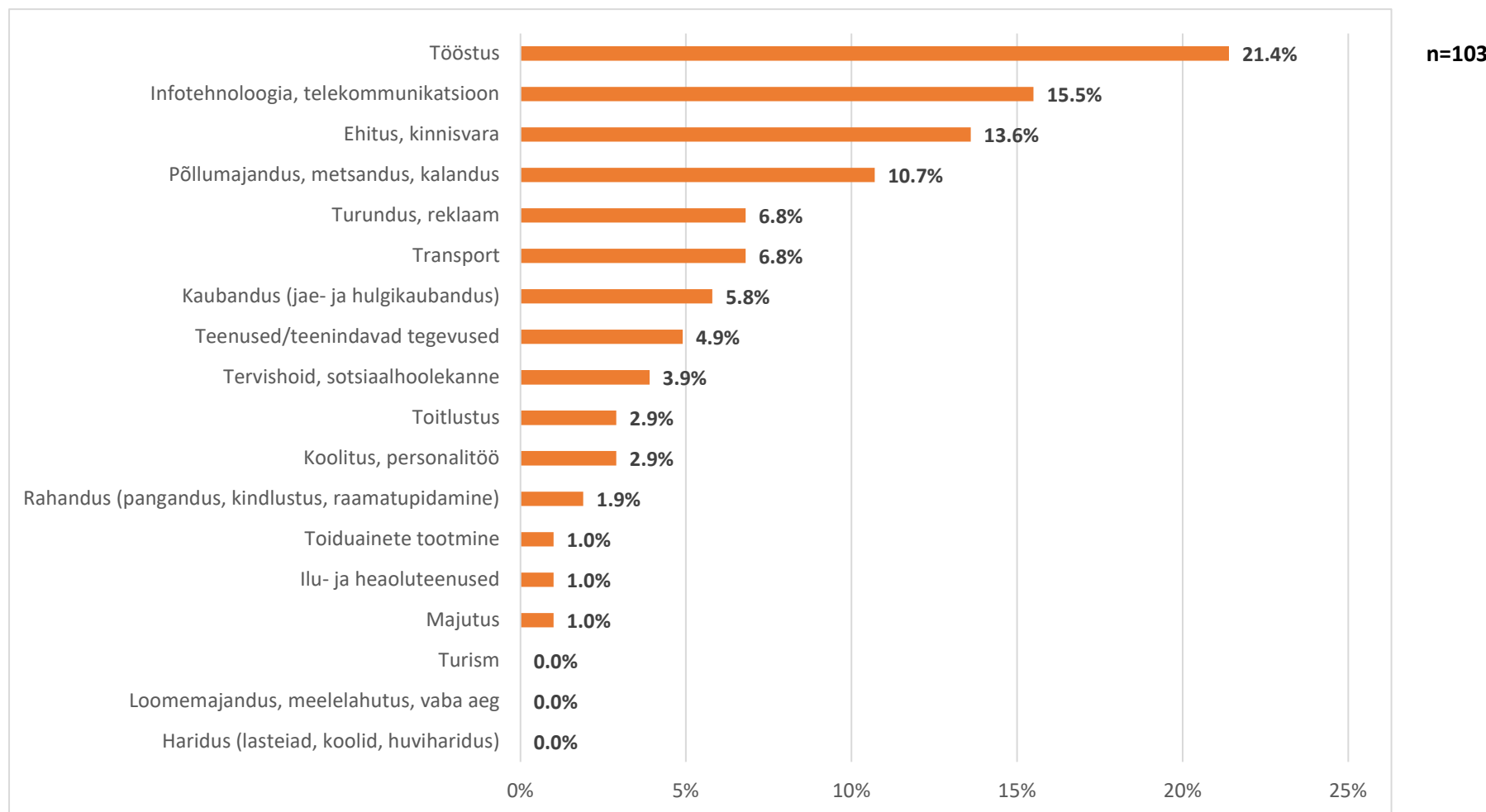
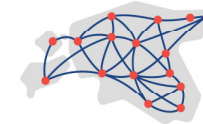
Joonis 9. Töötajate osakaal ettevõtetes tegevusalade järgi seisuga 01. märts 2020

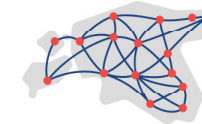
Joonis 10. Töötajate registreeritud töösuhted tööandajaga seisuga 01. märts 2020

Joonis 11. Töötajate registreeritud töösuhted lepingu vormi järgi tegevusalade kaupa seisuga 01. märts 2020

Joonis 12. Teistest riikidest pärit töötajad tegevusalade järgi seisuga 01. märts 2020

II uuringu põhjal, seisuga 01. juuni on oma töötajaid kriisi tõttu koondanud 8,4% ettevõtetest ning neid ettevõtjaid, kes arvavad, et peavad lähima 3 kuu jooksul koondama on 5,3%.

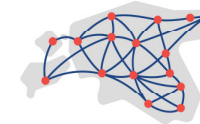
I uuringus, seisuga 01. aprill arvas 52,4% ettevõtjatest, et peavad oma töötajaid lähikuudel kriisi tõttu koondama.

Seega on oluline vahe kriisi alguses ettevõtjate ootuste ja hirmude ning tegelikult vajadustest ja võimalustest lähtunud toimimise vahel.

Tabel 3. Ettevõtjate hinnang koondamise vajadusele seisuga 01. aprill ja tegelikult töötajaid koondanud ettevõtte tegevusala järgi

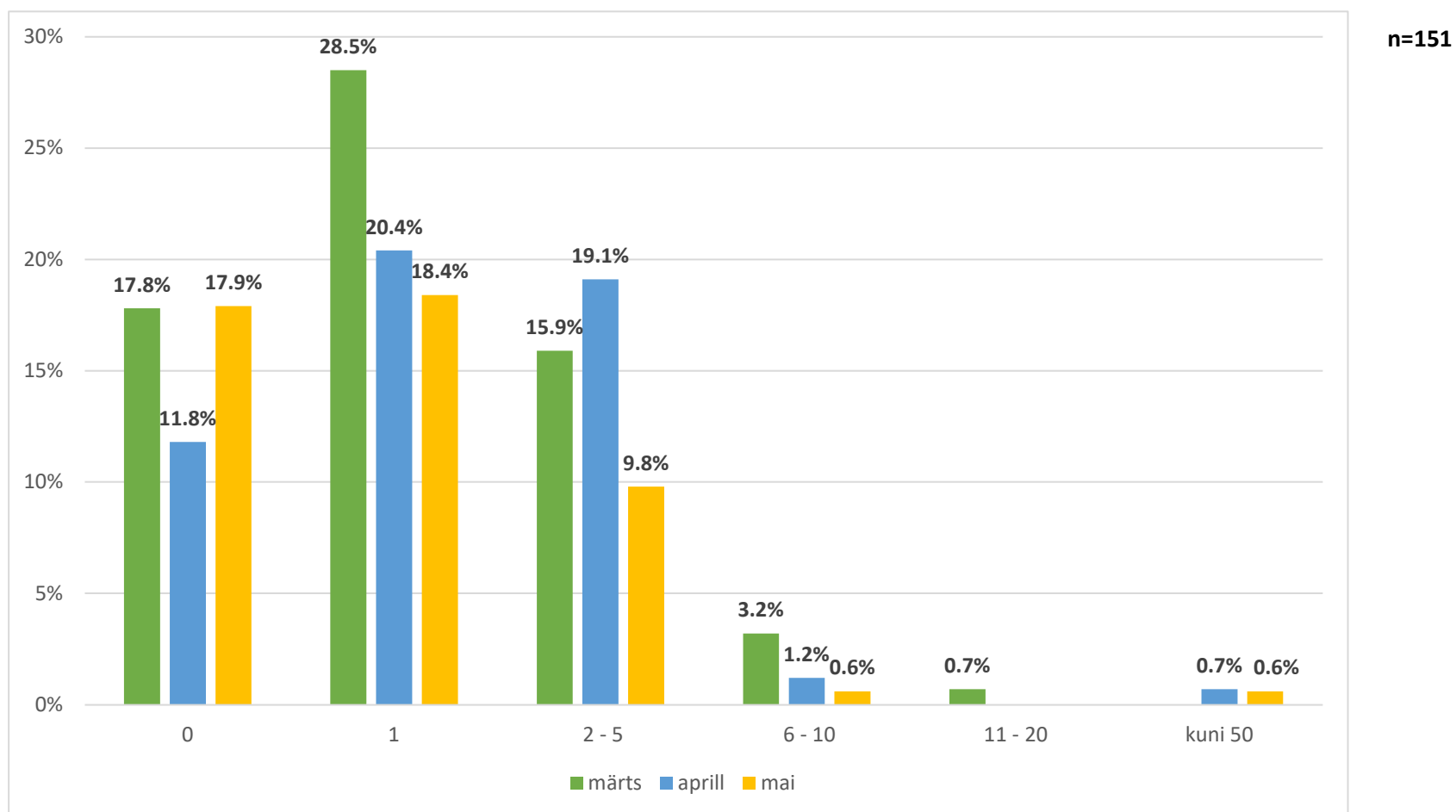
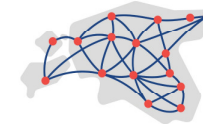
Tegevusala	on tegelikult koondanud seisuga 01. juuni	arvas, et peab koondama seisuga 01. aprill
Majutus	29.7%	56.92%
Toiduainete tootmine	19.3%	n/a*
Turism	16.7%	n/a*
Toitlustus	15.6%	65.40%
Loomemajandus, meelelahutus, vaba aeg	12.9%	45.77%
Turundus, reklaam	11.8%	44.12%
Infotehnoloogia, telekommunikatsioon	10.5%	48.39%
Kaubandus (jae- ja hulgikaubandus)	8.7%	60.13%
Muud teenused ja teenindavad tegevused	6.5%	45.83%
Ilu- ja heaoluteenused	6.2%	n/a*
Transport	6.0%	54.74%
Tööstus	5.5%	64.04%
Ehitus, kinnisvara	5.3%	47.71%
Tervishoid, sotsiaalhoolekanne	5.0%	38.36%
Põllumajandus, metsandus, kalandus	4.5%	34.78%
Rahandus (pangandus, kindlustus, raamatupidamine)	4.3%	31.37%
Haridus (lasteaiad, koolid)	0.0%	49.30%
Koolitus, personalitöö	0.0%	40.35%
Meedia	n/a*	47.17%
Mehaanika / tehnika	n/a*	52.38%
Kokku	8.4%	52.3%

n/a* antud uuringus oli tegevusala kajastatud mõne teise tegevusala sees

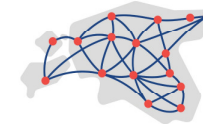

Tabel 4. Ettevõtjate hinnang koondamise vajadusele seisuga 01. aprill ja tegelikult töötajaid koondanud ettevõtted 01. juuni seisuga maakonna järgi

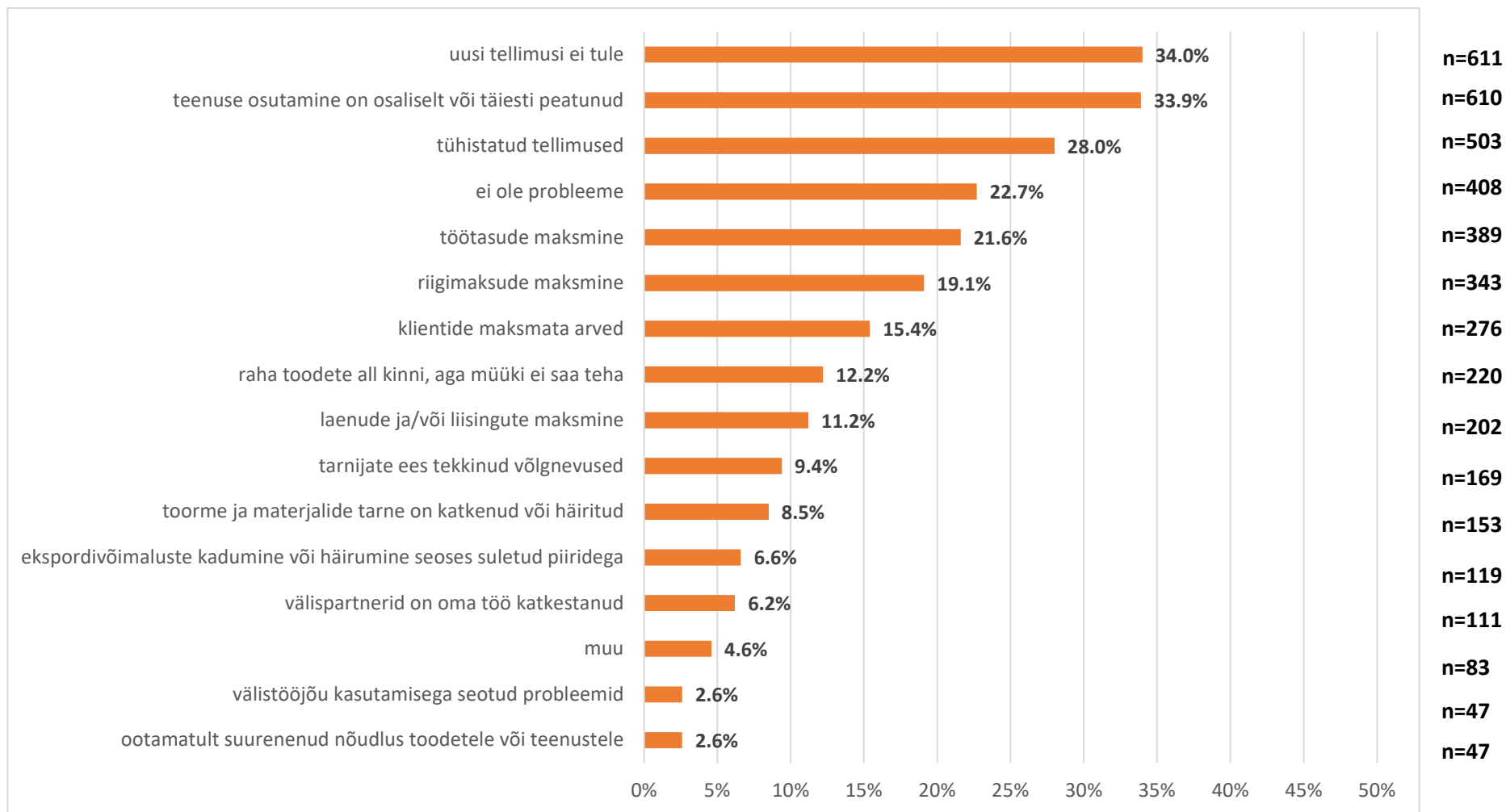
Maakond	on tegelikult koondanud seisuga 01. juuni	arvab, et peab koondama seisuga 01. aprill
Harjumaa	9.7%	47,01%
Hiiumaa	3.6%	39,62%
Ida-Virumaa	10.2%	60,91%
Järvamaa	4.4%	40,78%
Jõgevamaa	4.5%	55,24%
Lääne-Virumaa	7.0%	44,87%
Läänemaa	7.9%	56,12%
Pärnumaa	7.8%	54,33%
Põlvamaa	23.7%	57,14%
Raplamaa	8.6%	47,95%
Saaremaa	2.7%	40,52%
Tartumaa	7.1%	61,68%
Valgamaa	0.0%	51,97%
Viljandimaa	13.5%	40,79%
Võrumaa	8.4%	53,68%
Kokku	8.4%	52.3%

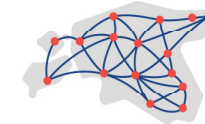
Joonis 13. Kriisi perioodil koondatud töötajad kuude põhiselt seisuga 01. juuni

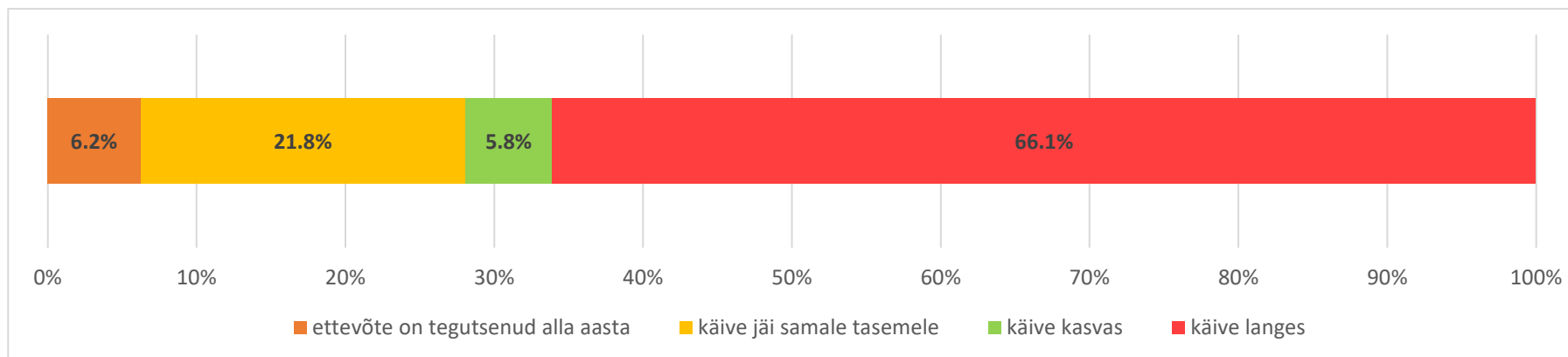
5. Kriisi mõju ettevõtete majanduslikule olukorrale

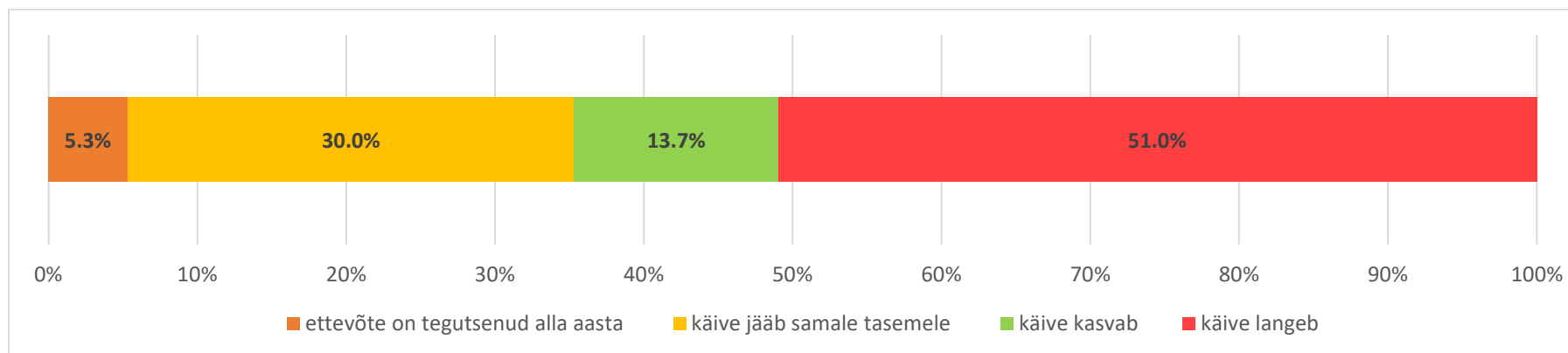
Joonis 14. Peamised probleemid, millega ettevõtjatel on keeruline toime tulla seisuga 01. juuni 2020

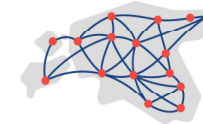
n=1732

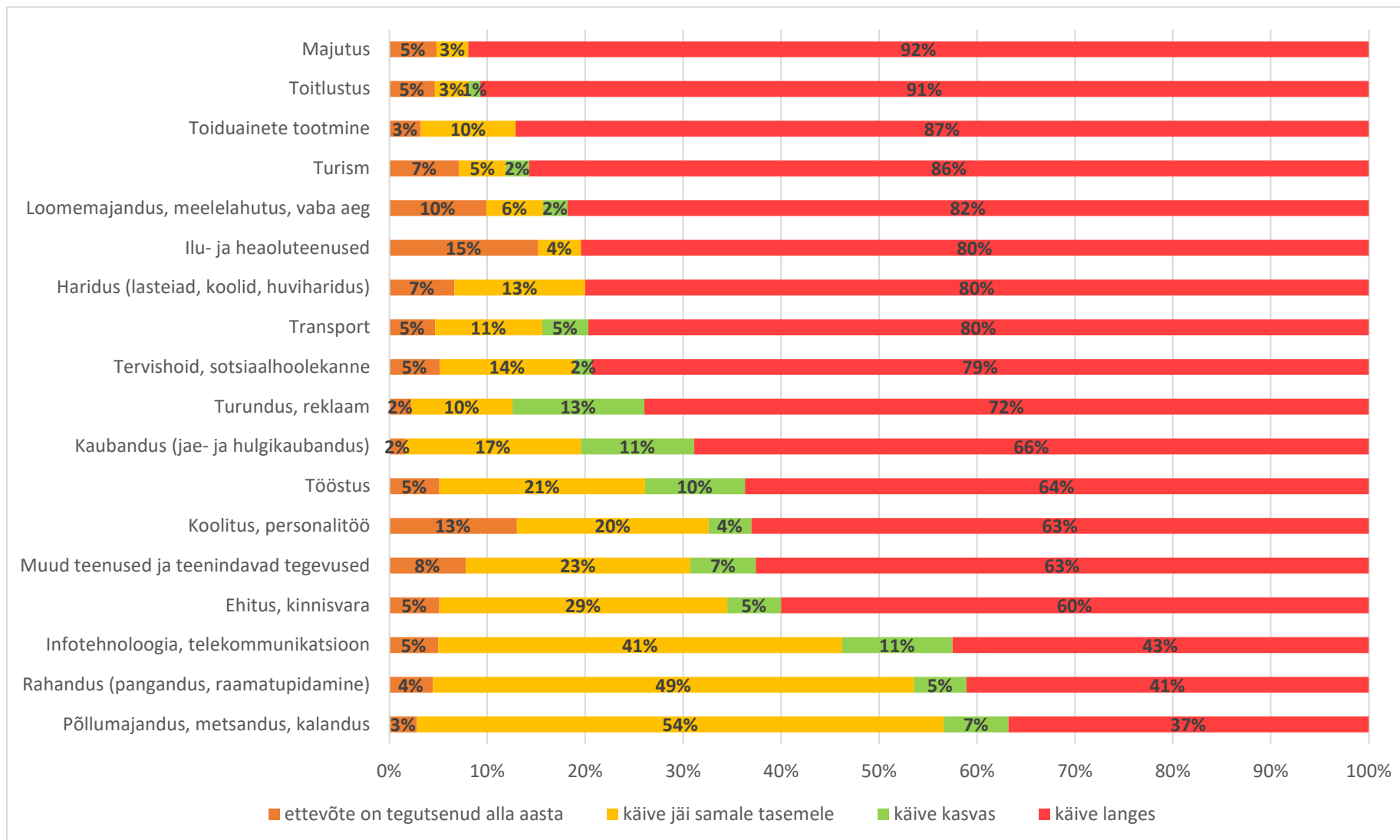
Joonis 15. Kriisi mõju ettevõtete viimase 3 kuu (märts-mai) käibele eelmise aasta sama perioodiga võrreldes

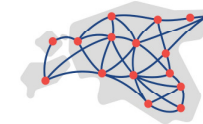
Joonis 16. Ettevõtjate prognoos järgmise 3 kuu (juuni-august) käibele eelmise aasta sama perioodiga võrreldes

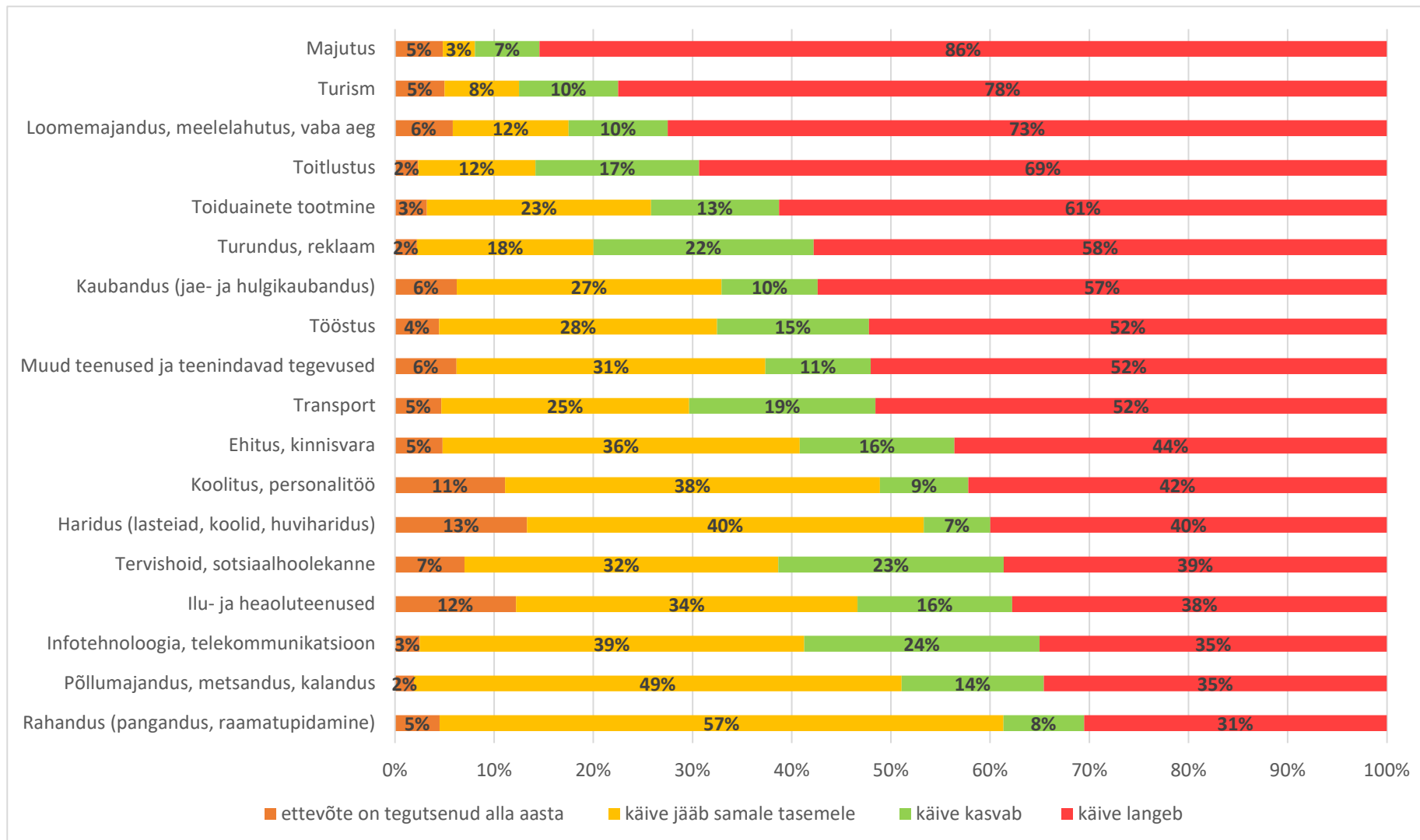
n=1798

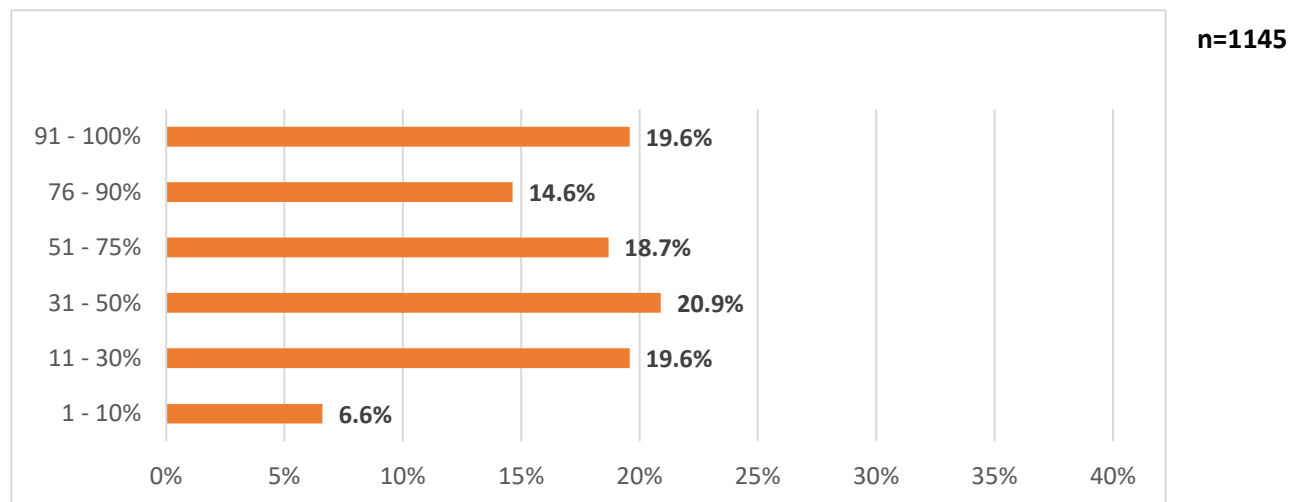
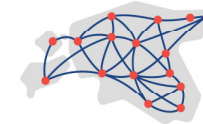
Joonis 17. Kriisi mõju ettevõtete viimase 3 kuu (märts-mai) käibele tegevusalade järgi

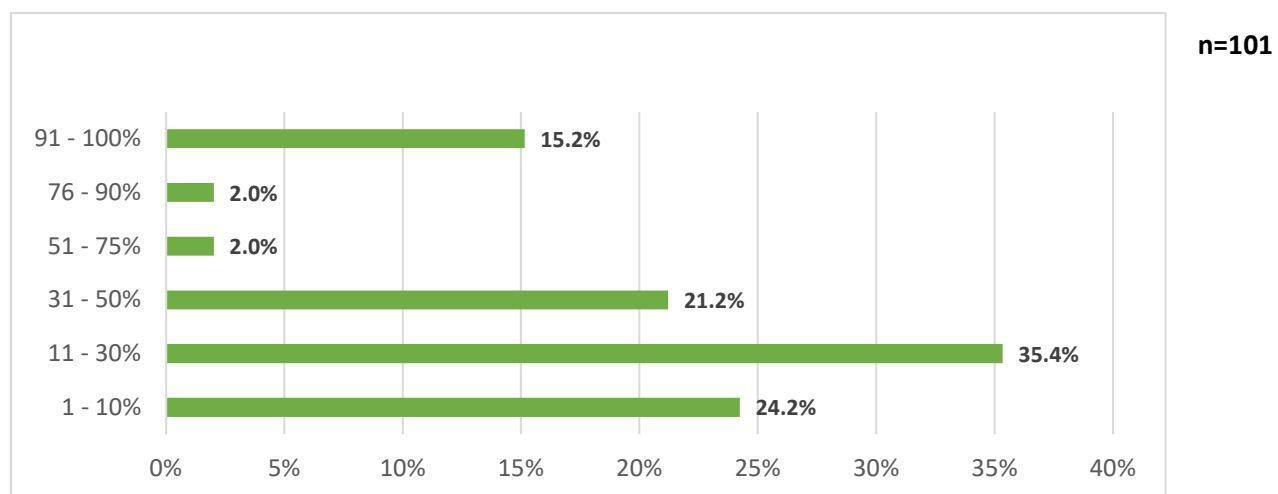
n=1798

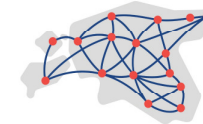
Joonis 18. Ettevõtjate prognoos järgmise 3 kuu (juuni-august) käibe tegevusalade järgi

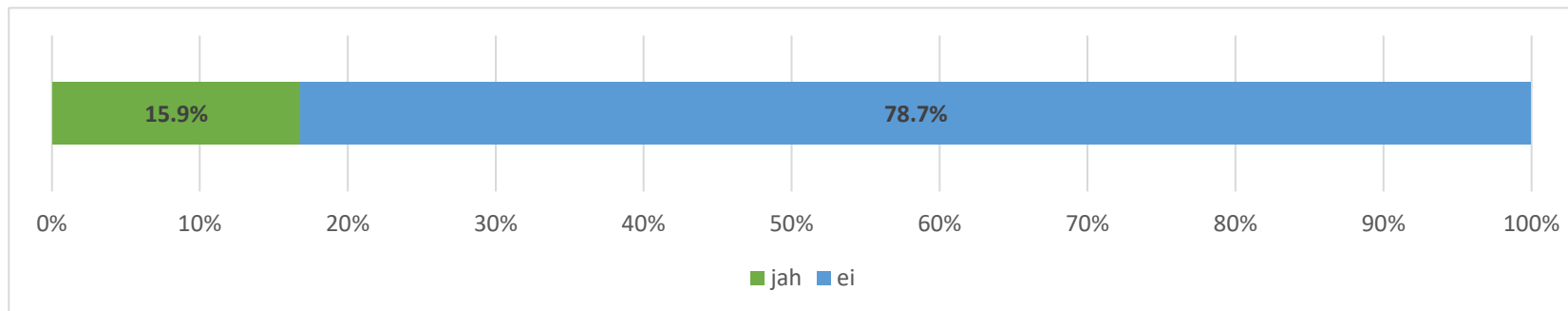
Joonis 19. Käibe langus viimasel 3 kuul eelmise aasta sama perioodiga võrreldes neil ettevõtetel, kes vastasid, et käive langes

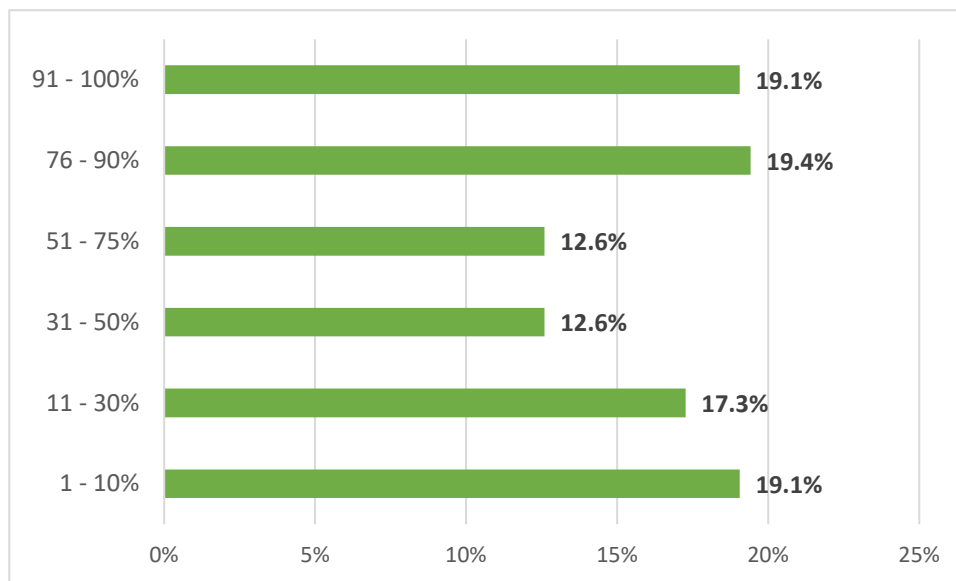
Joonis 20. Käibe kasv viimasel 3 kuul eelmise aasta sama perioodiga võrreldes neil ettevõtetel, kes vastasid, et käive kasvas

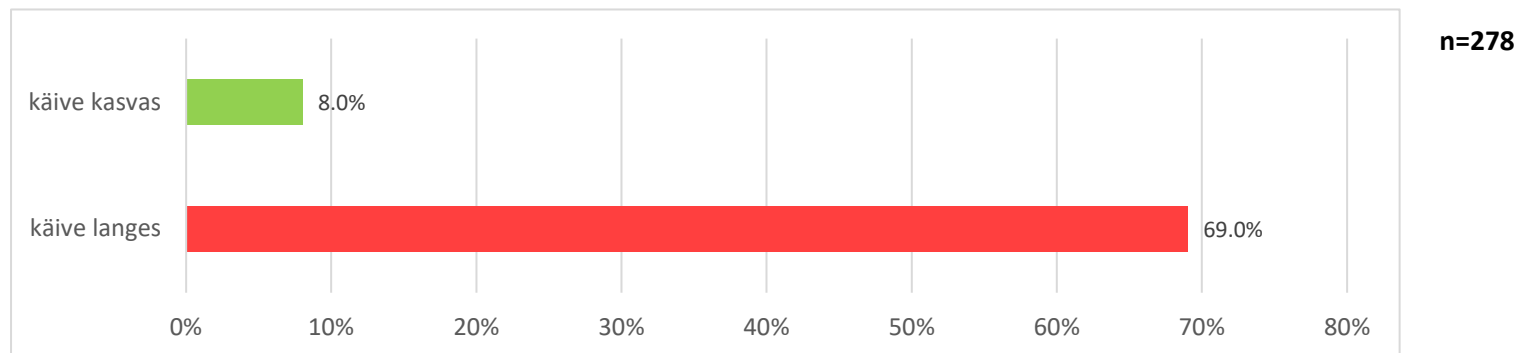
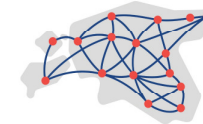
6. Eksport

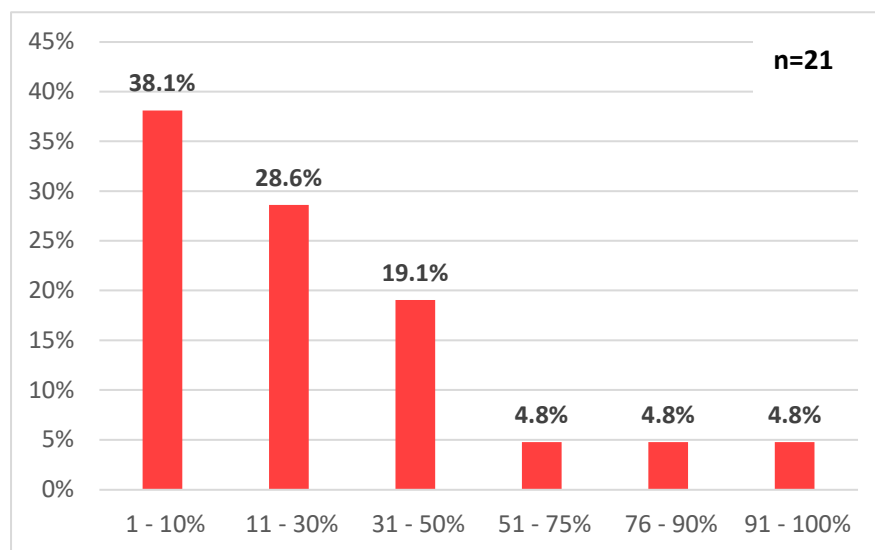
Joonis 21. Eksportiga tegelevate ettevõtete osakaal

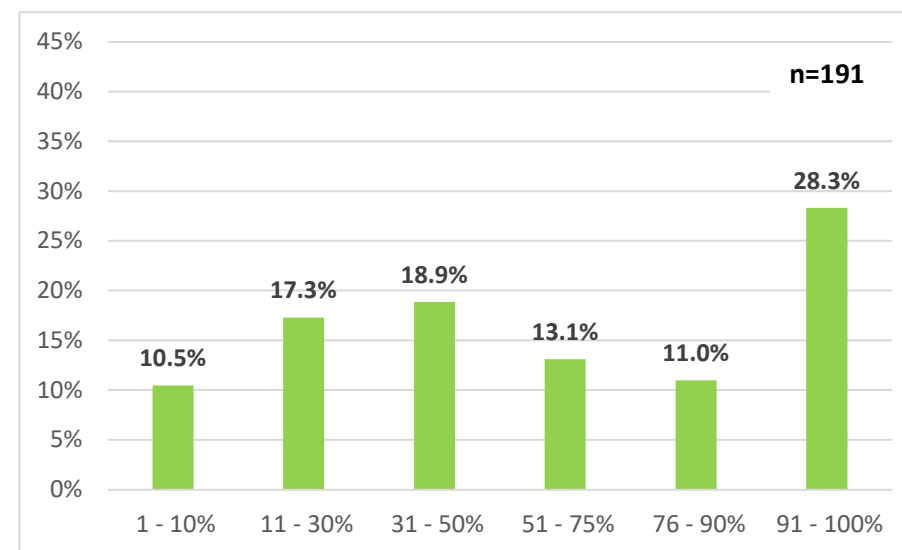
Joonis 22. Eksportiga tegelevate ettevõtete ekspordi osakaal 2019. aasta käibest

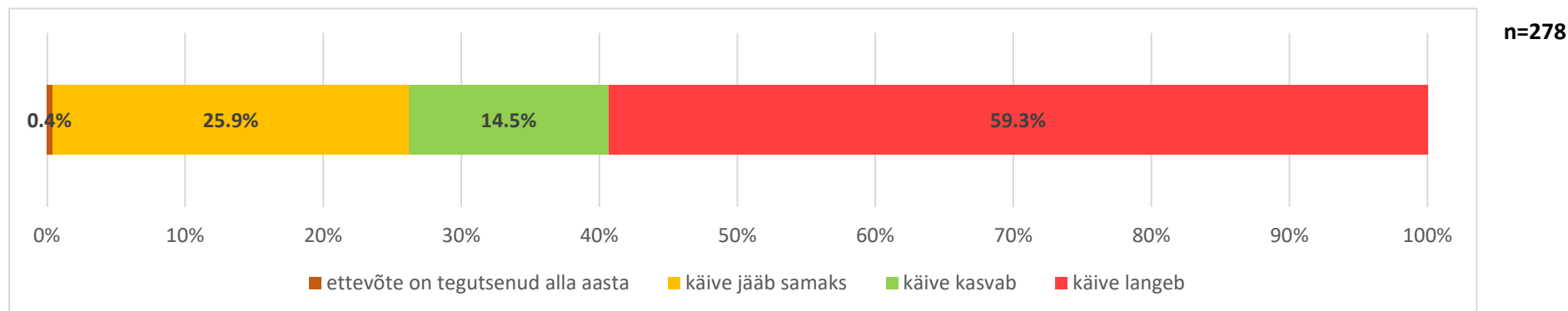
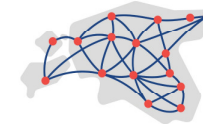
Joonis 23. Ekspordiga tegelevate ettevõtete ekspordi käibe muutus kriisi perioodil

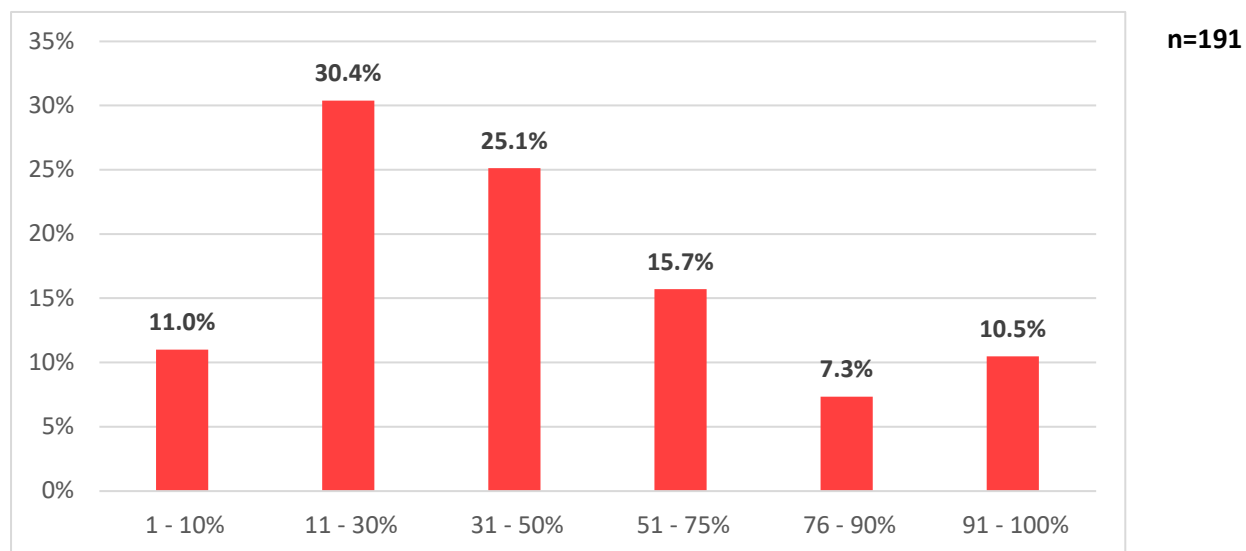
Joonis 24. Ekspordi käibe langus

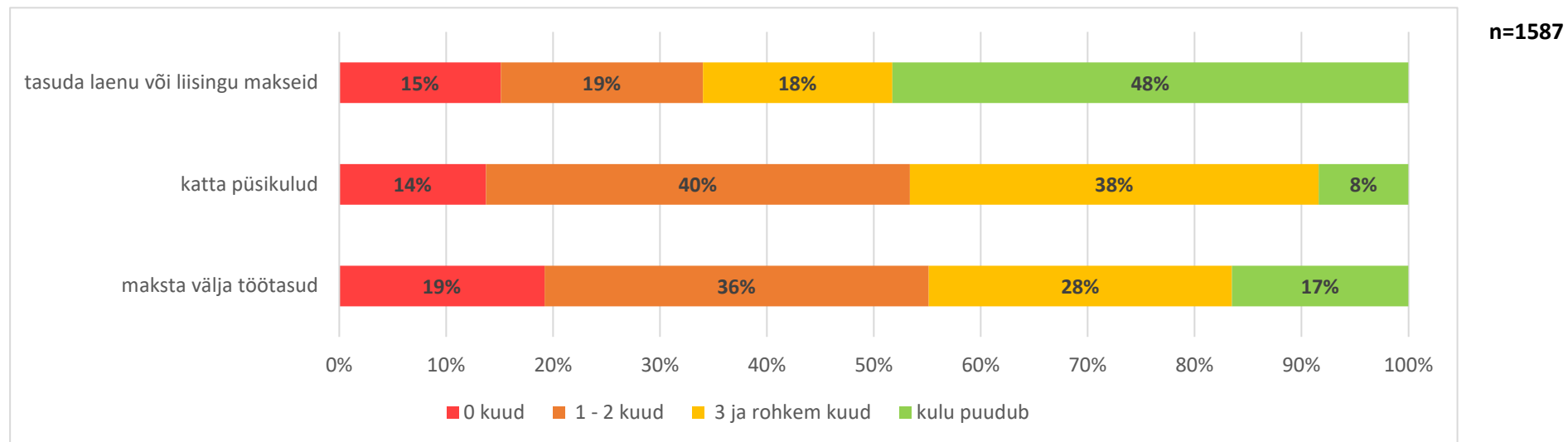
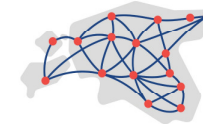
Joonis 25. Ekspordi käibe kasv

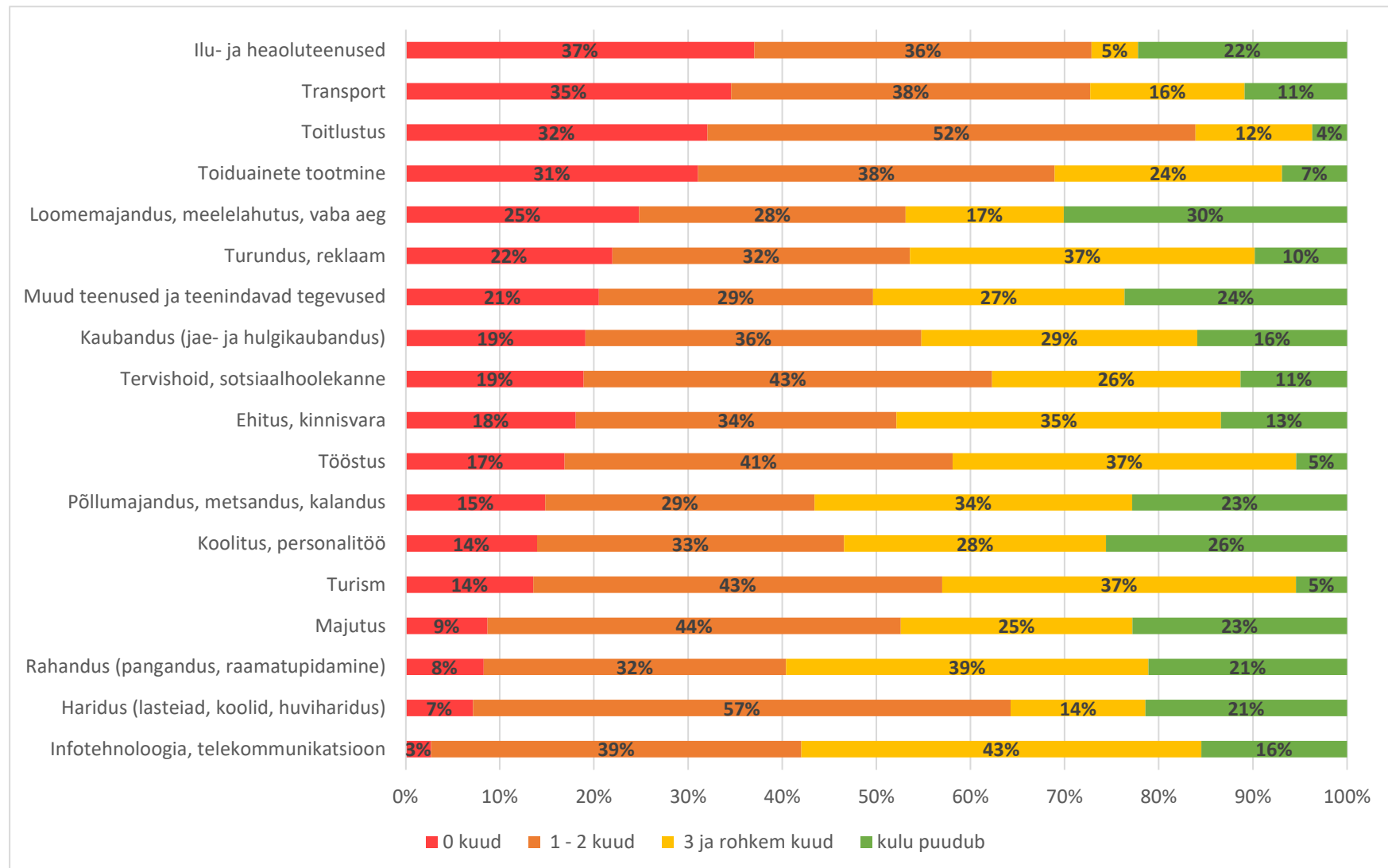
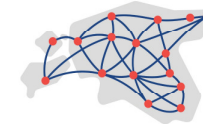
Joonis 26. Ekspordi käibe prognoos järgmiseks 6 kuuks eelmise aasta sama perioodiga võrreldes

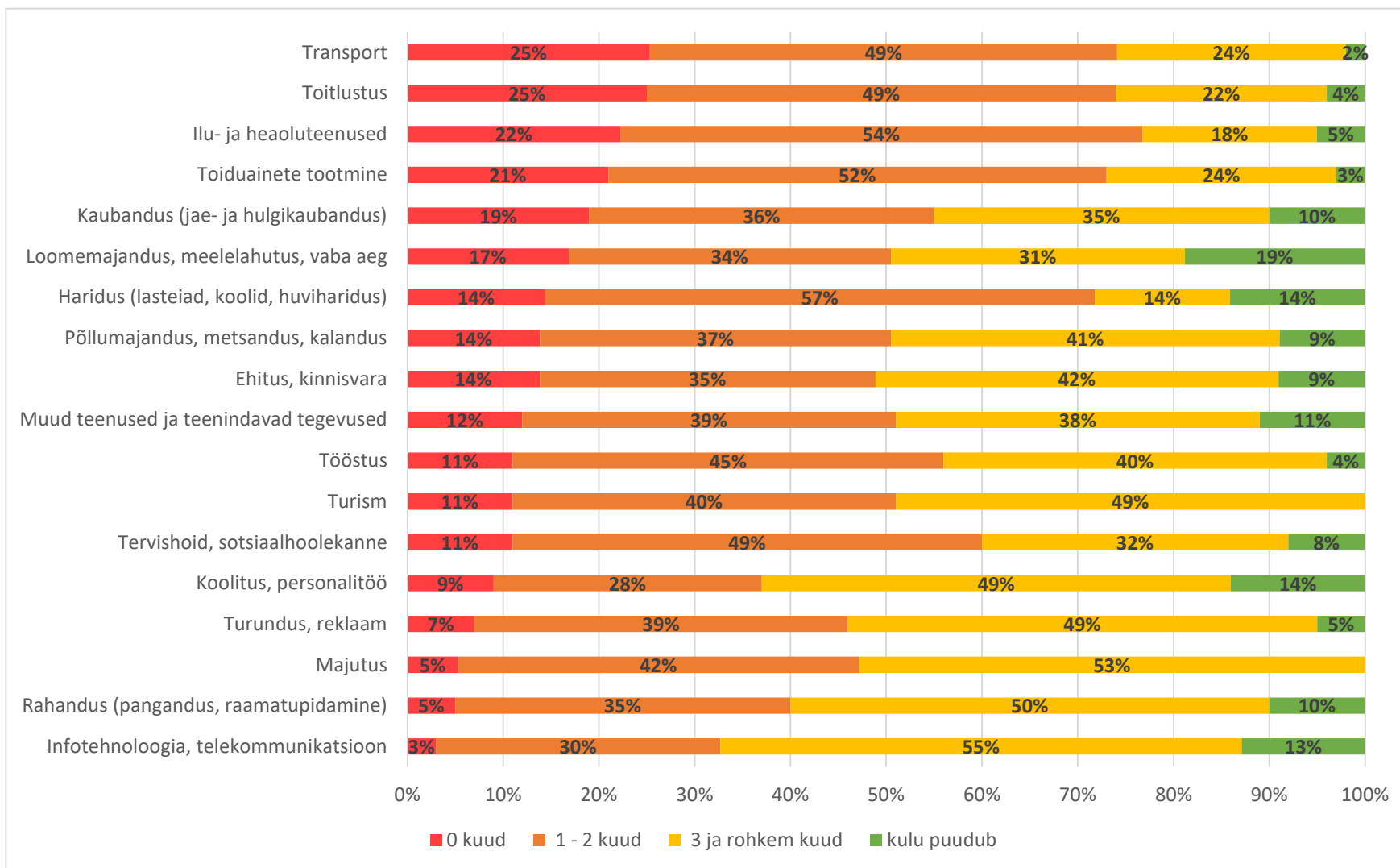
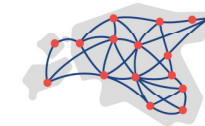
Joonis 27. Prognoositav ekspordi käibe langus järgmiseks 6 kuuks eelmise aasta sama perioodiga võrreldes neil ettevõtetel, kes prognoosisid ekspordi käibe langust

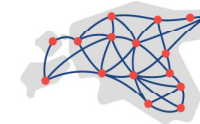
Joonis 28. Ettevõtete võimekus maksta välja töötasud, katta püsikulud ja tasuda laenu/liisingu makseid seisuga 01. juuni 2020

Joonis 29. Ettevõtete võimekus maksta välja töötatud tegevusalade järgi seisuga 01. juuni 2020

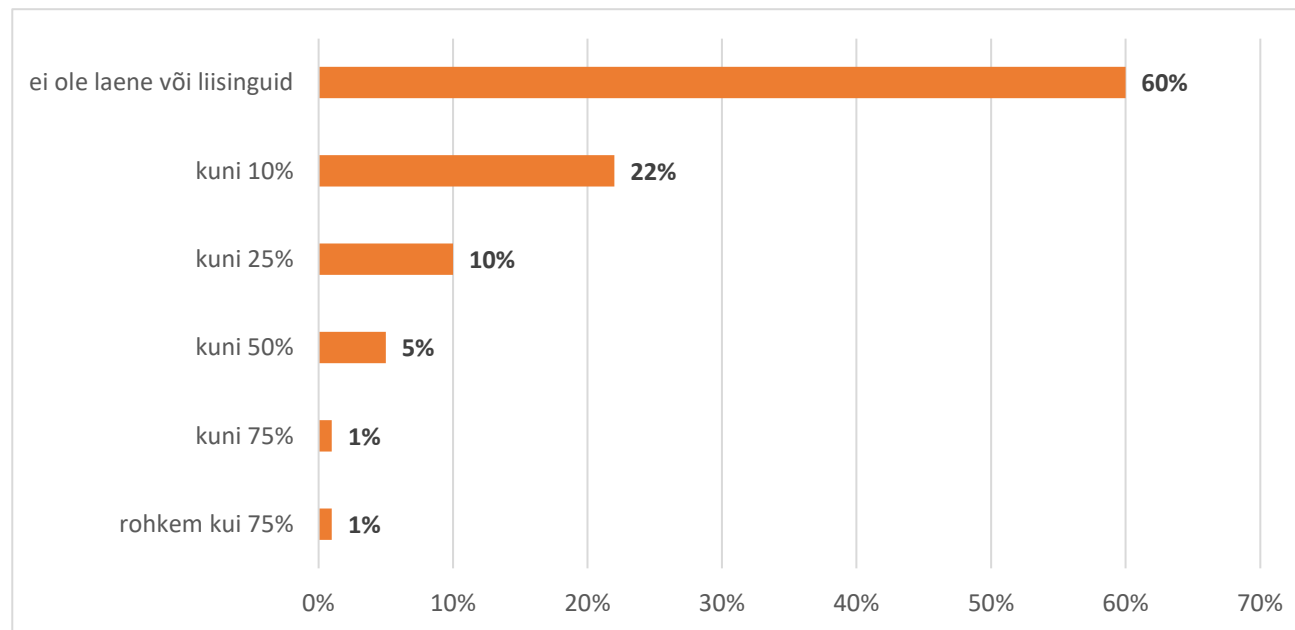
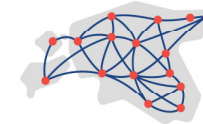
Joonis 30. Ettevõtete võimekus katta püsikulusid tegevusalade järgi seisuga 01. juuni 2020

Tabel 5. Need ettevõtted, kes hindasid võimekust maksta välja töötasud ja püsikulud 0 kuud seisuga 01. aprill ja olukord kriisi lõpus 01. juuni

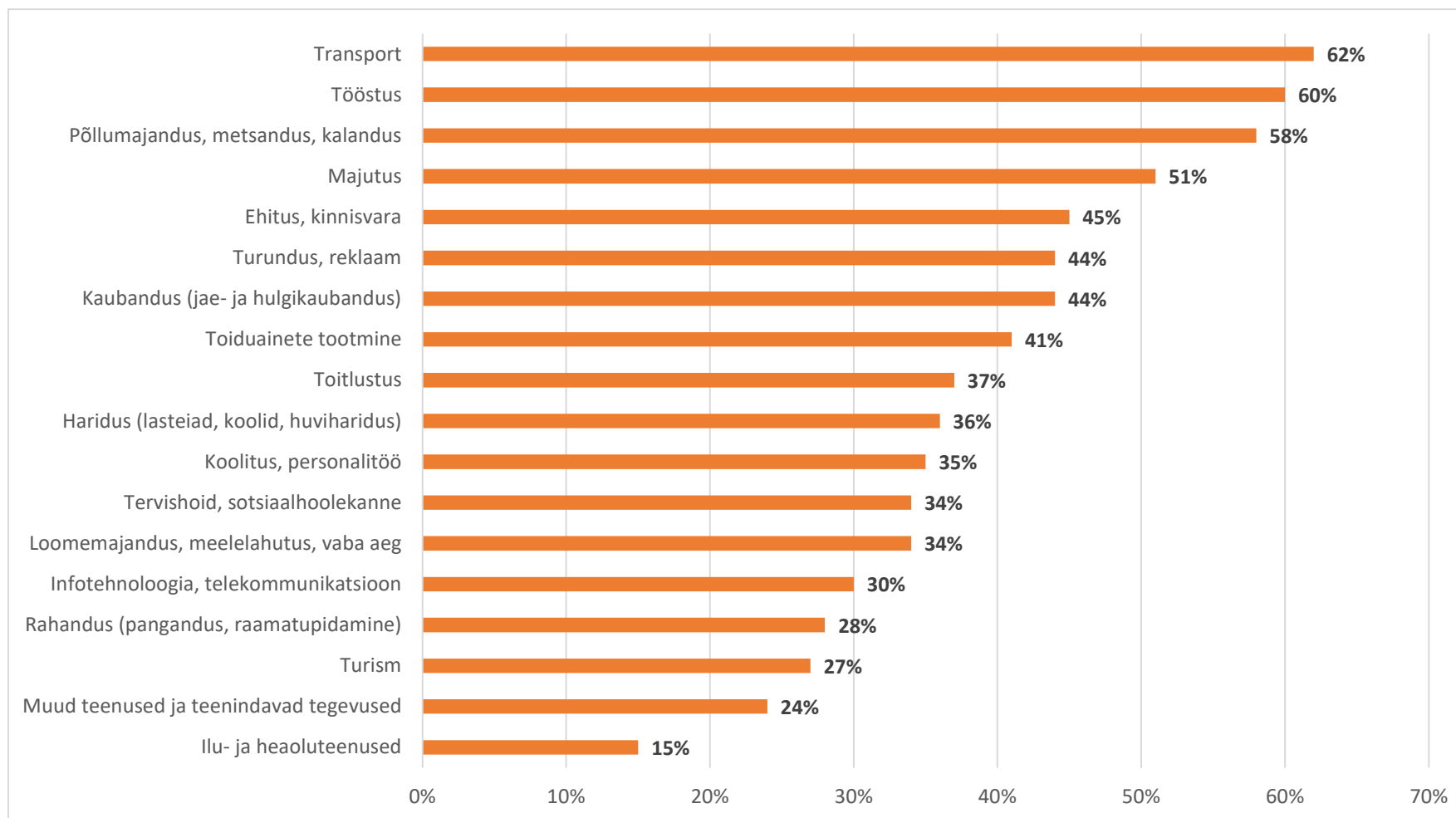
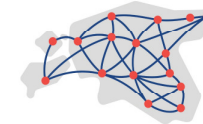
	töötasud 0 kuud		püsikulud 0 kuud	
	01. juuni	01. aprill	01. juuni	01. aprill
Infotehnoloogia, telekommunikatsioon	3%	19%	3%	16%
Haridus (lasteaiad, koolid, huviharidus)	7%	38%	14%	20%
Rahandus (pangandus, raamatupidamine)	8%	14%	5%	8%
Majutus	9%	n/a*	5%	35%
Turism	14%	48%	11%	n/a*
Koolitus, personalitöö	14%	26%	9%	14%
Põllumajandus, metsandus, kalandus	15%	36%	14%	23%
Tööstus	17%	32%	11%	19%
Ehitus, kinnisvara	18%	33%	14%	21%
Tervishoid, sotsiaalhoolekanne	19%	36%	11%	19%
Kaubandus (jae- ja hulgikaubandus)	19%	45%	19%	41%
Muud teenused ja teenindavad tegevused	21%	60%	12%	48%
Turundus, reklaam	22%	26%	7%	18%
Loomemajandus, meelelahutus, vaba aeg	25%	43%	17%	30%
Toiduainete tootmine	31%	n/a*	21%	n/a*
Toitlustus	32%	62%	25%	56%
Transport	35%	39%	25%	32%
Ilu- ja heaoluteenused	37%	n/a*	22%	n/a*

n/a* antud uuringus oli tegevusala kajastatud mõne teise tegevusala sees

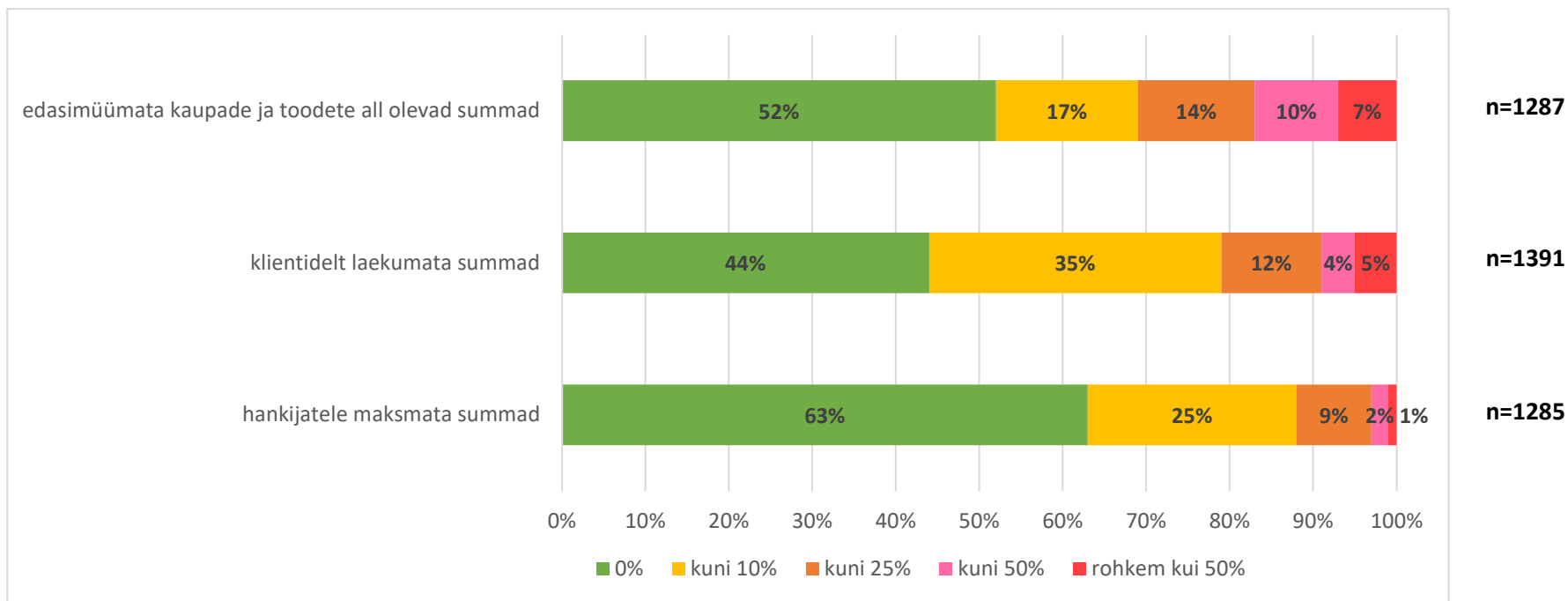
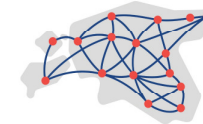

n=1587

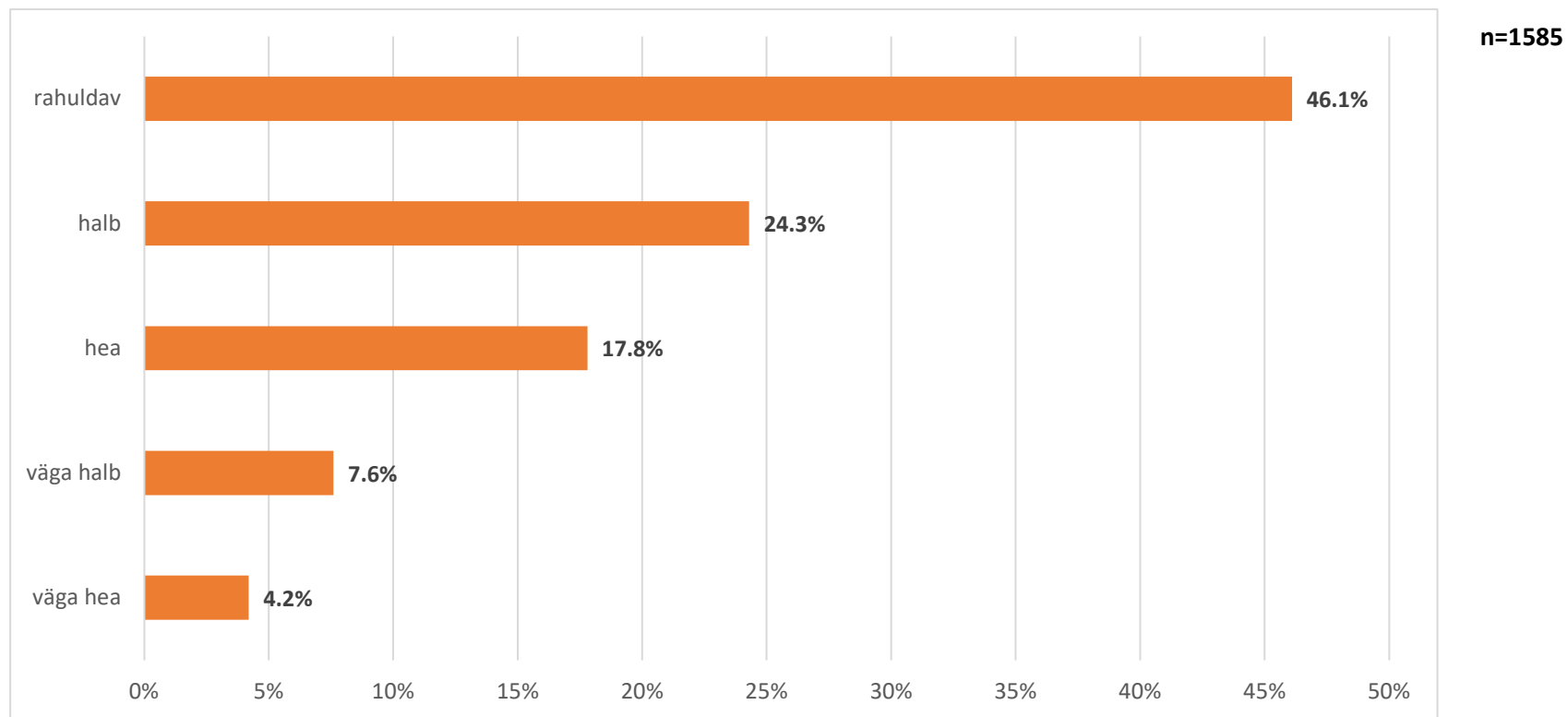
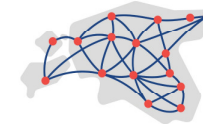
Joonis 31. Laenu- või liisingukohustiste osakaal ettevõtete bilansimahust seisuga 01. juuni 2020

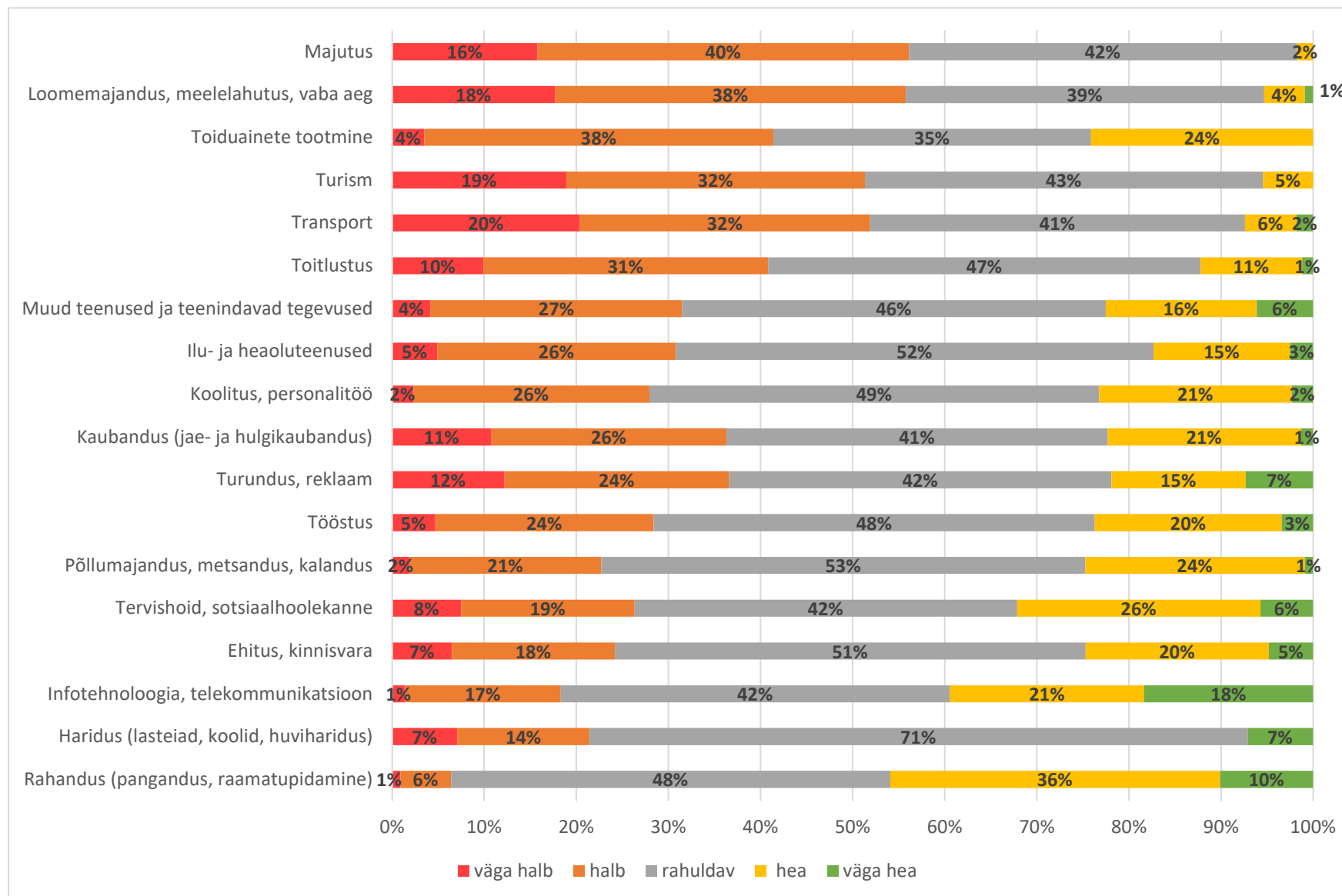
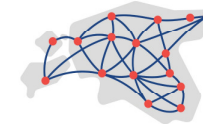
Joonis 32. Laenu- või liisingukohustiste osakaal ettevõtete bilansimahust seisuga 01. juuni 2020 tegevusalade järgi

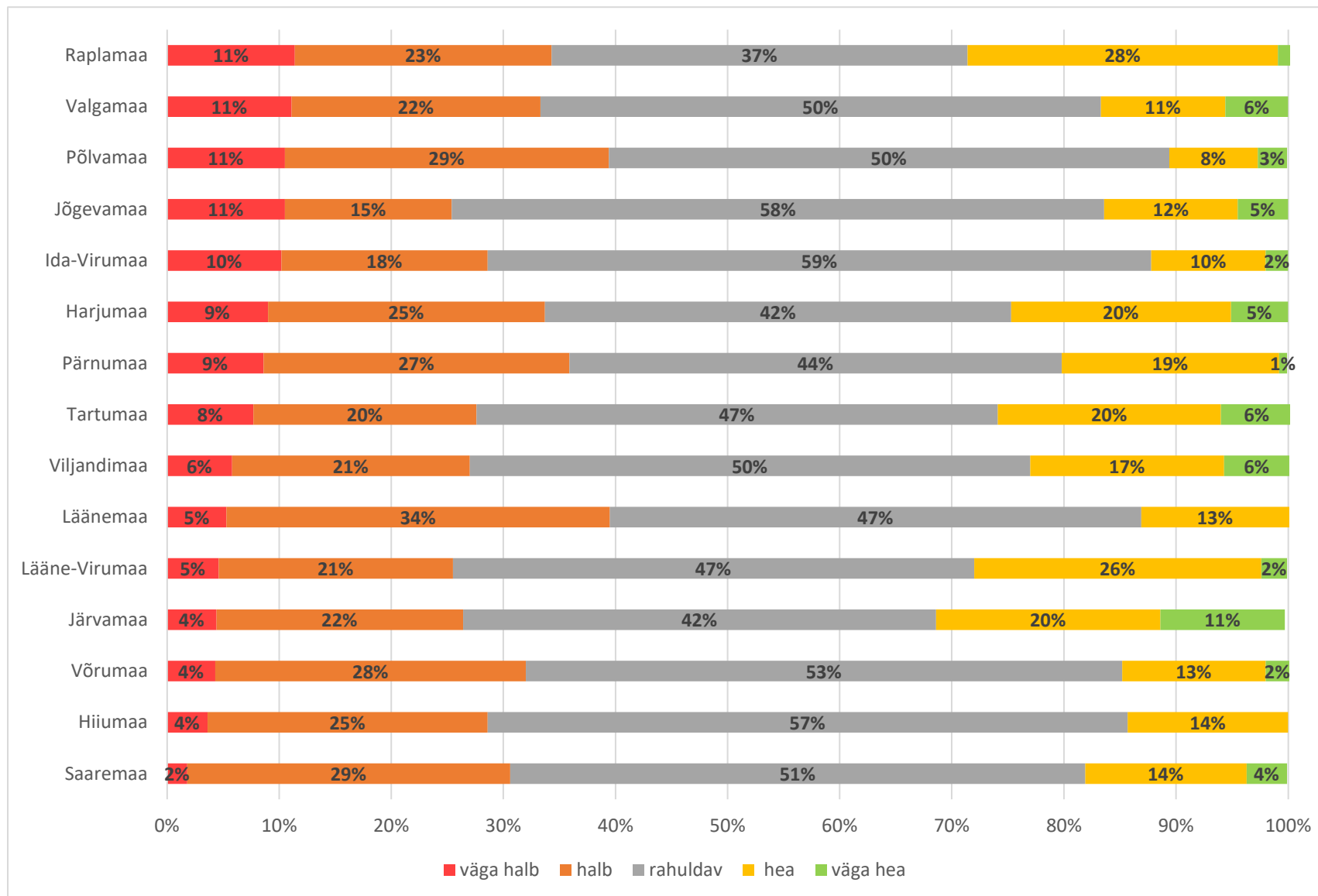
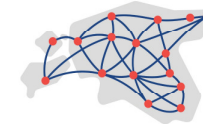
Joonis 33. Laekumata summade ning võlgnevuste osakaal ettevõtete keskmisest aastakäibest seisuga 01. juuni 2020

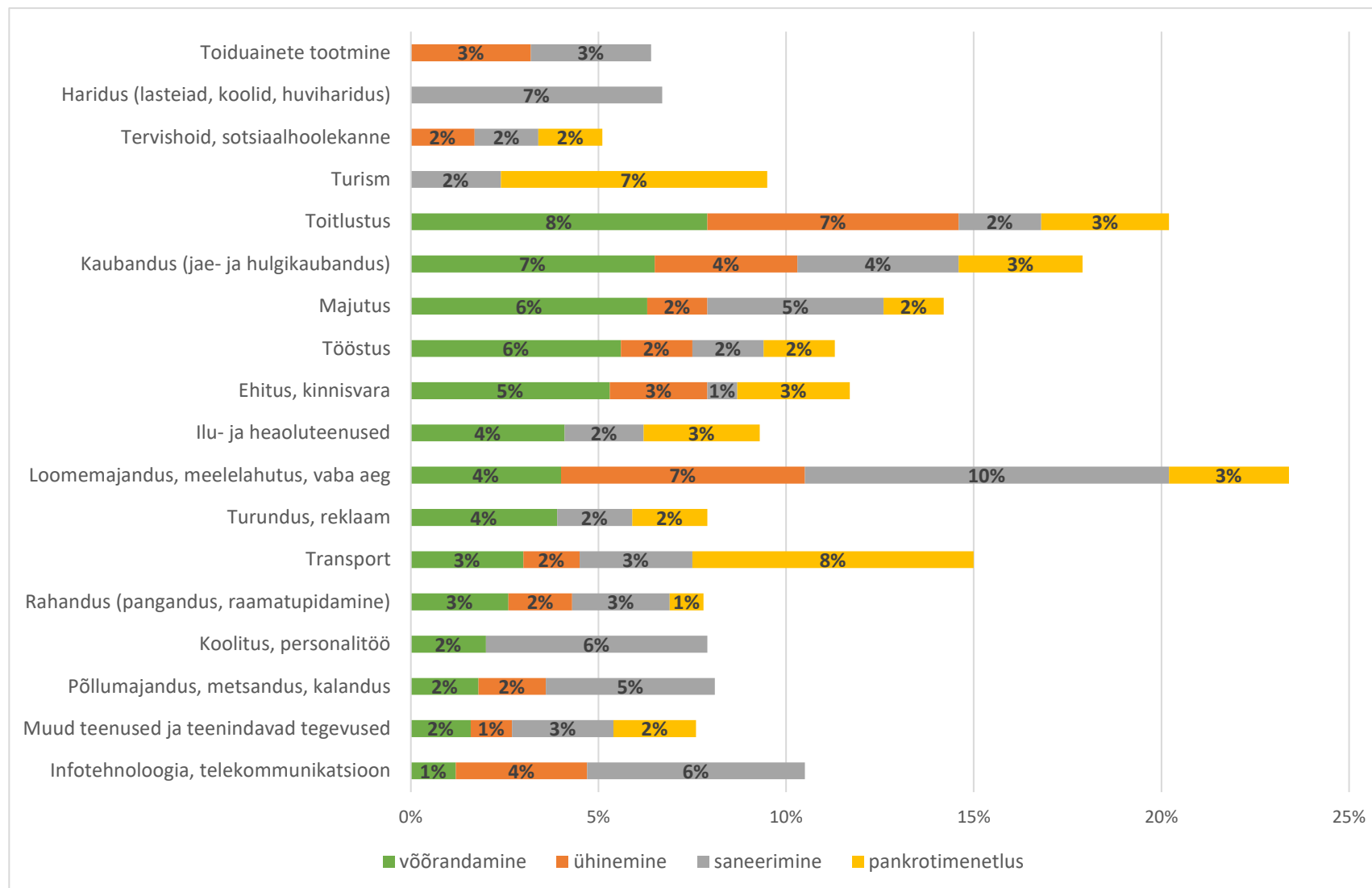
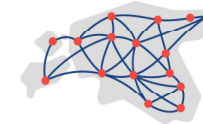
Joonis 34. Ettevõtete hinnang hetke majandusliku olukorra kohta seisuga 01. juuni 2020

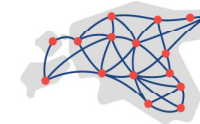
Joonis 35. Ettevõtjate hinnang majandusliku hetkeolukorra kohta tegevusala järgi seisuga 01. juuni 2020

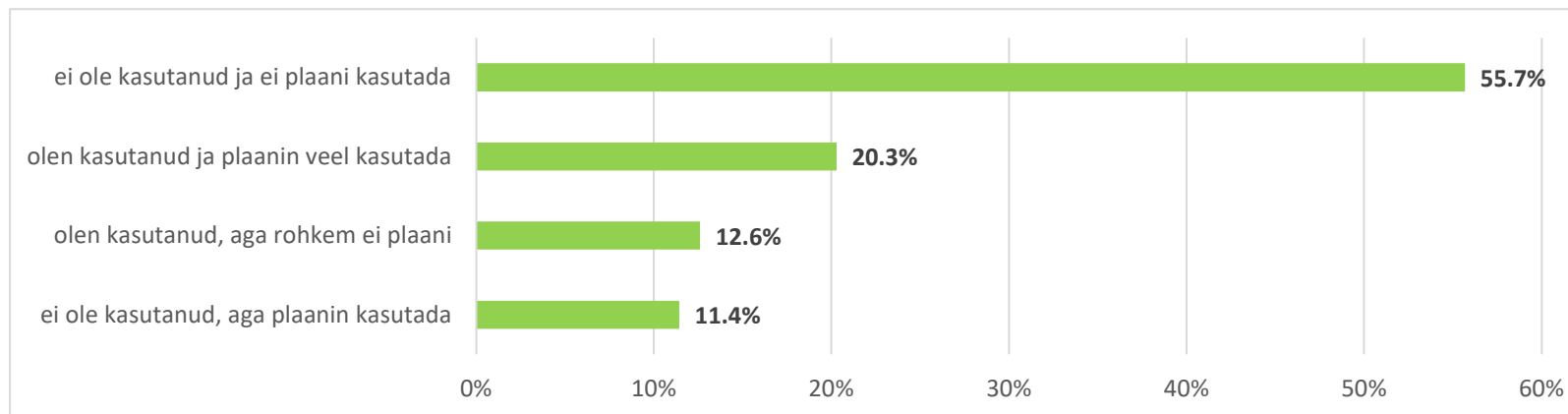
Joonis 36. Ettevõtjate hinnang majandusliku hetkeolukorra kohta maakondade järgi seisuga 01. juuni 2020

Joonis 37. Ümberkorralduste tegemise vajadus nendes ettevõtetes, kus majanduslikku hetkeolukorda hinnati halvaks või väga halvaks tegevusala järgi

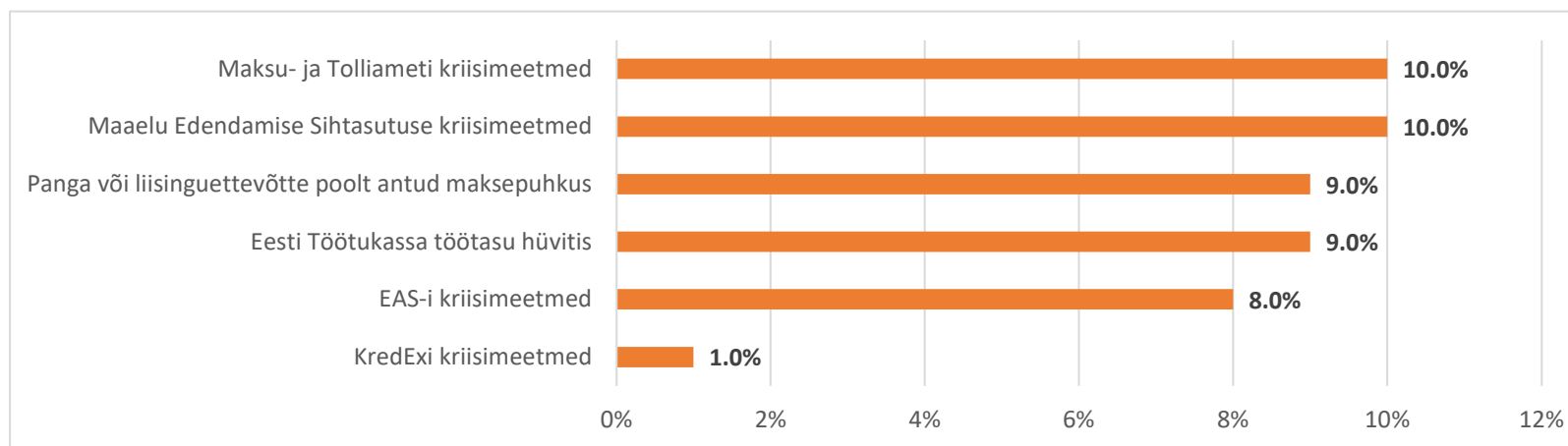

7. Abi- ja toetusmeetmete kasutamine

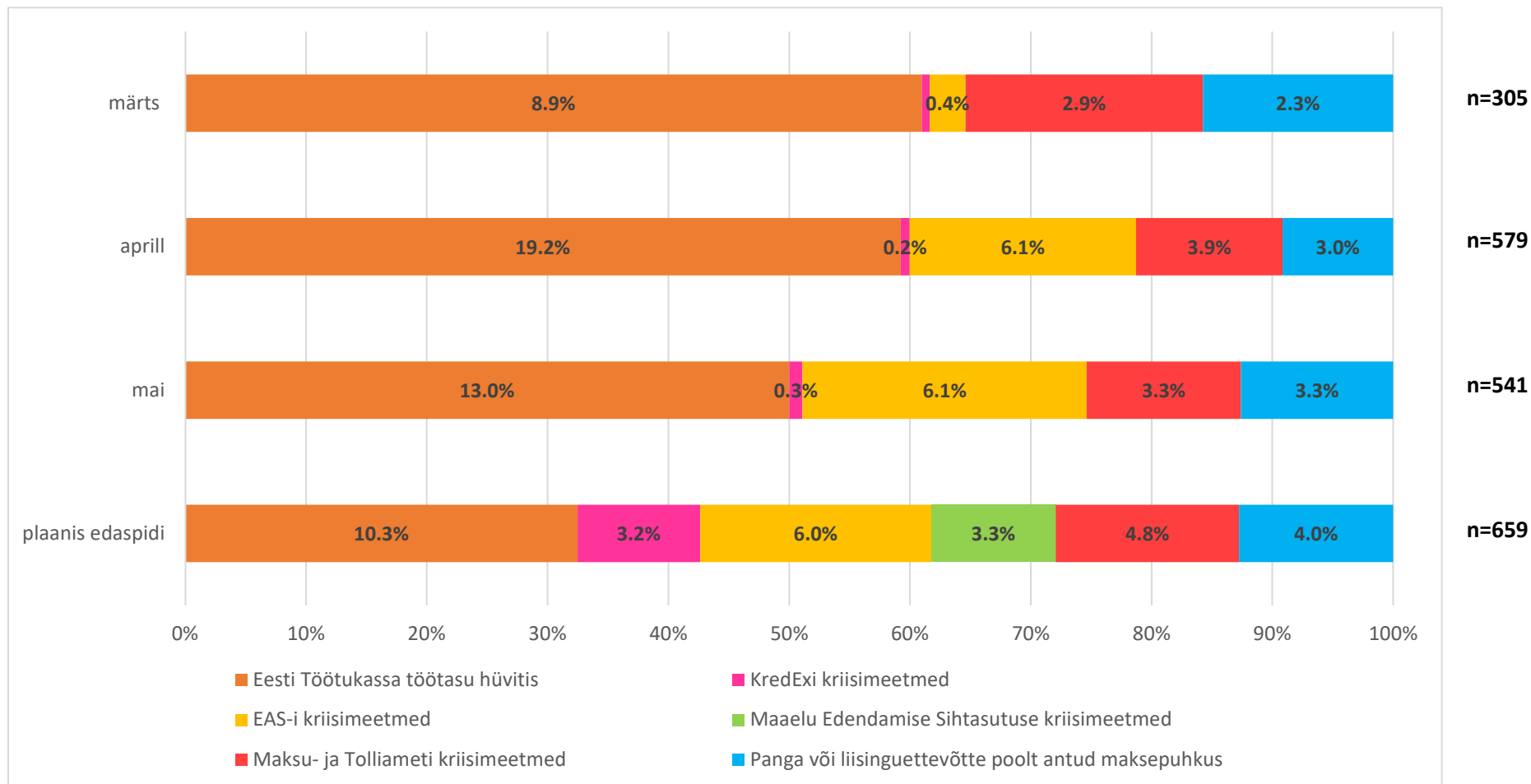
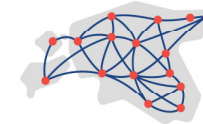
n=1444

Joonis 38. Abi- ja toetusmeetmete kasutamine perioodil 12. märts kuni 01. juuni ja soov kasutada edaspidi

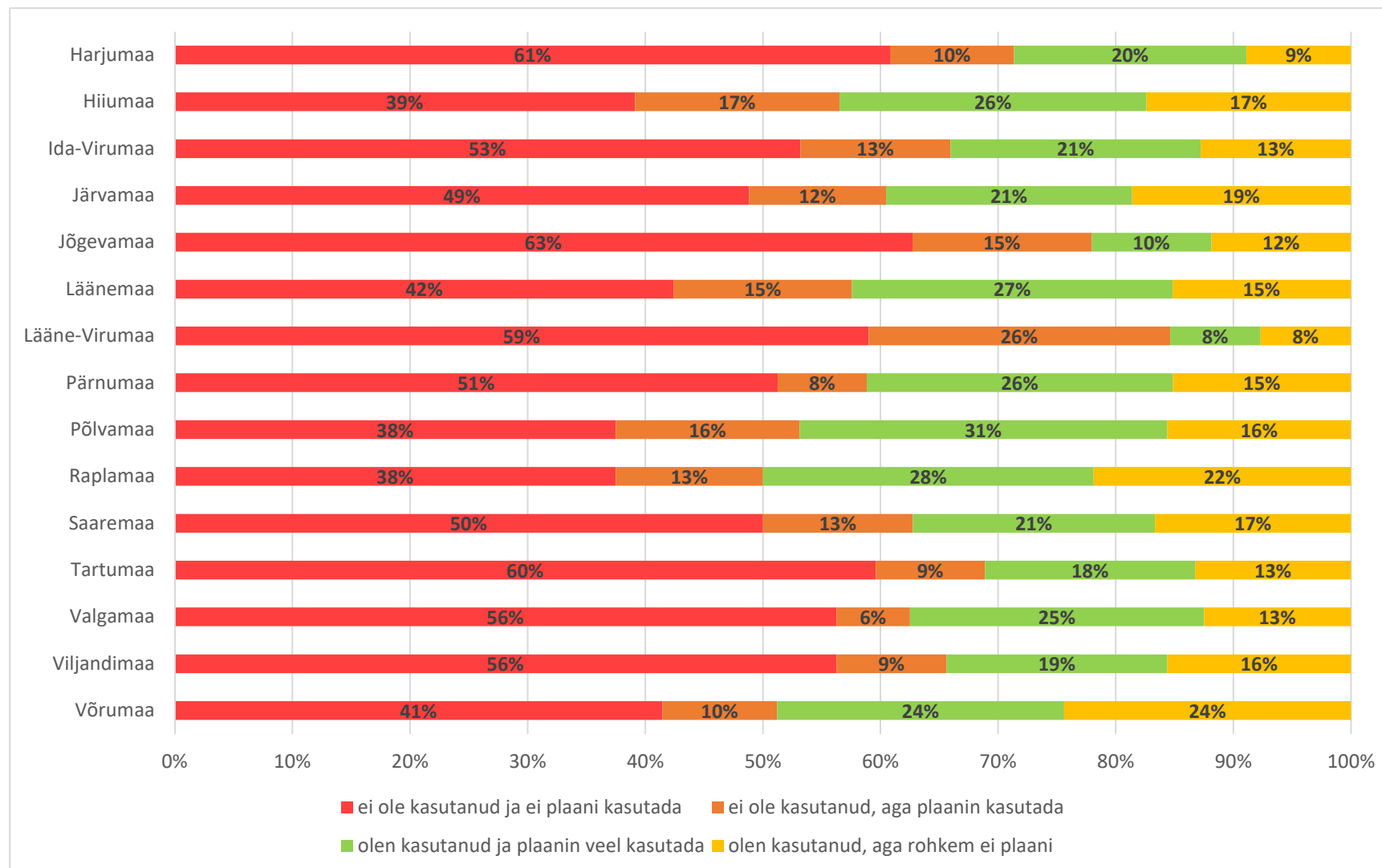
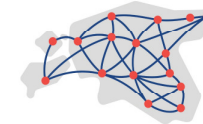

n=1425

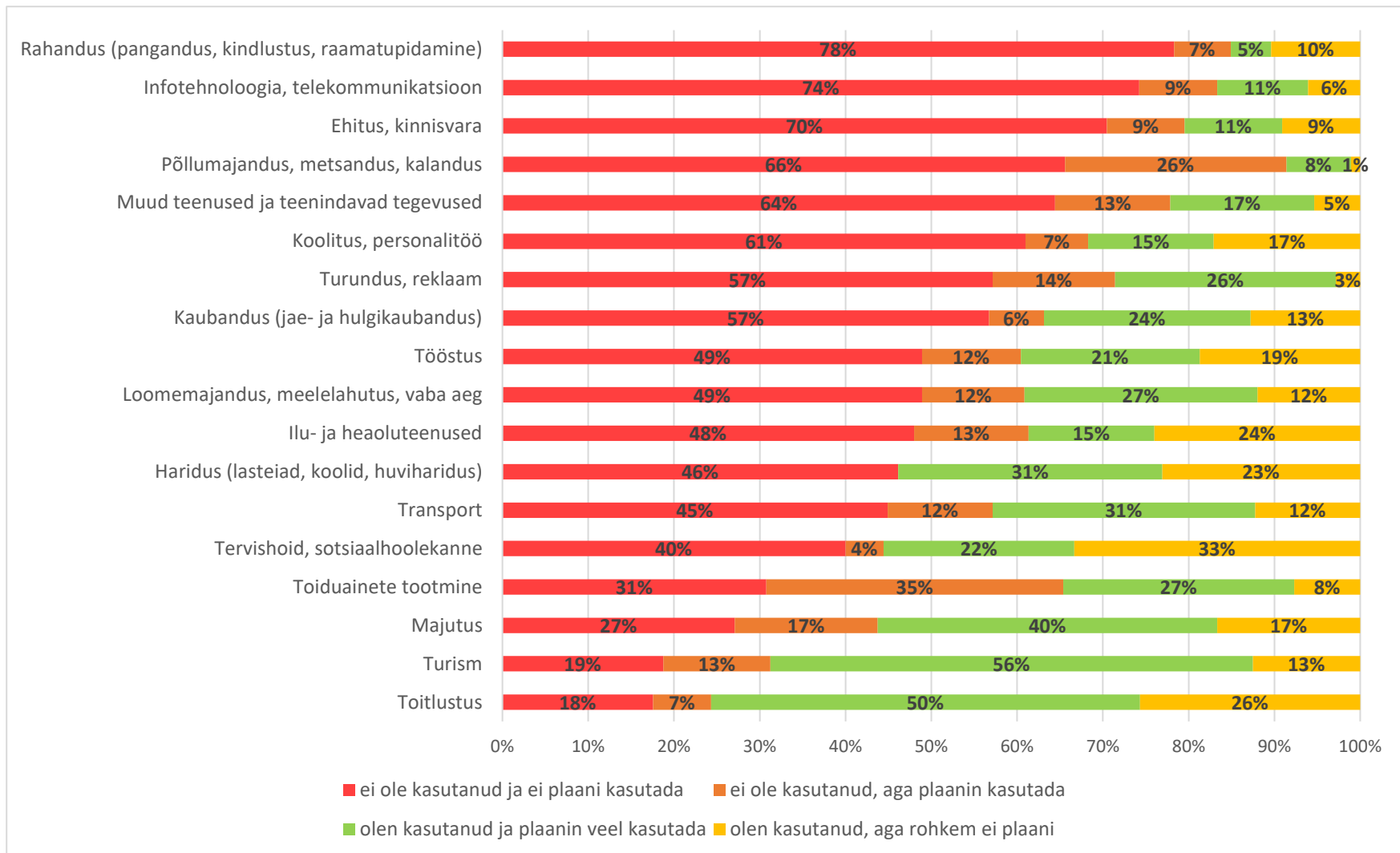
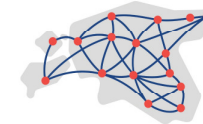
Joonis 39. Toetusmeetmete kasutamine meetmepõhiselt perioodil 01. märts kuni 01. juuni

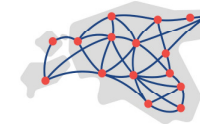
Joonis 40. Toetus- ja abimeetmete kasutamine perioodil 12. märts kuni 01.juuni ning soov kasutada edaspidi

Joonis 41. Toetus- ja abimeetmete kasutamine perioodil 12. märts kuni 01.juuni ning soov kasutada edaspidi maakondade põhiselt

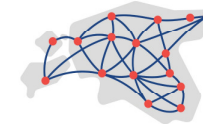

Joonis 42. Toetus- ja abimeetmete kasutamine perioodil 12. märts kuni 01.juuni ning soov kasutada edaspidi tegevusalade põhised

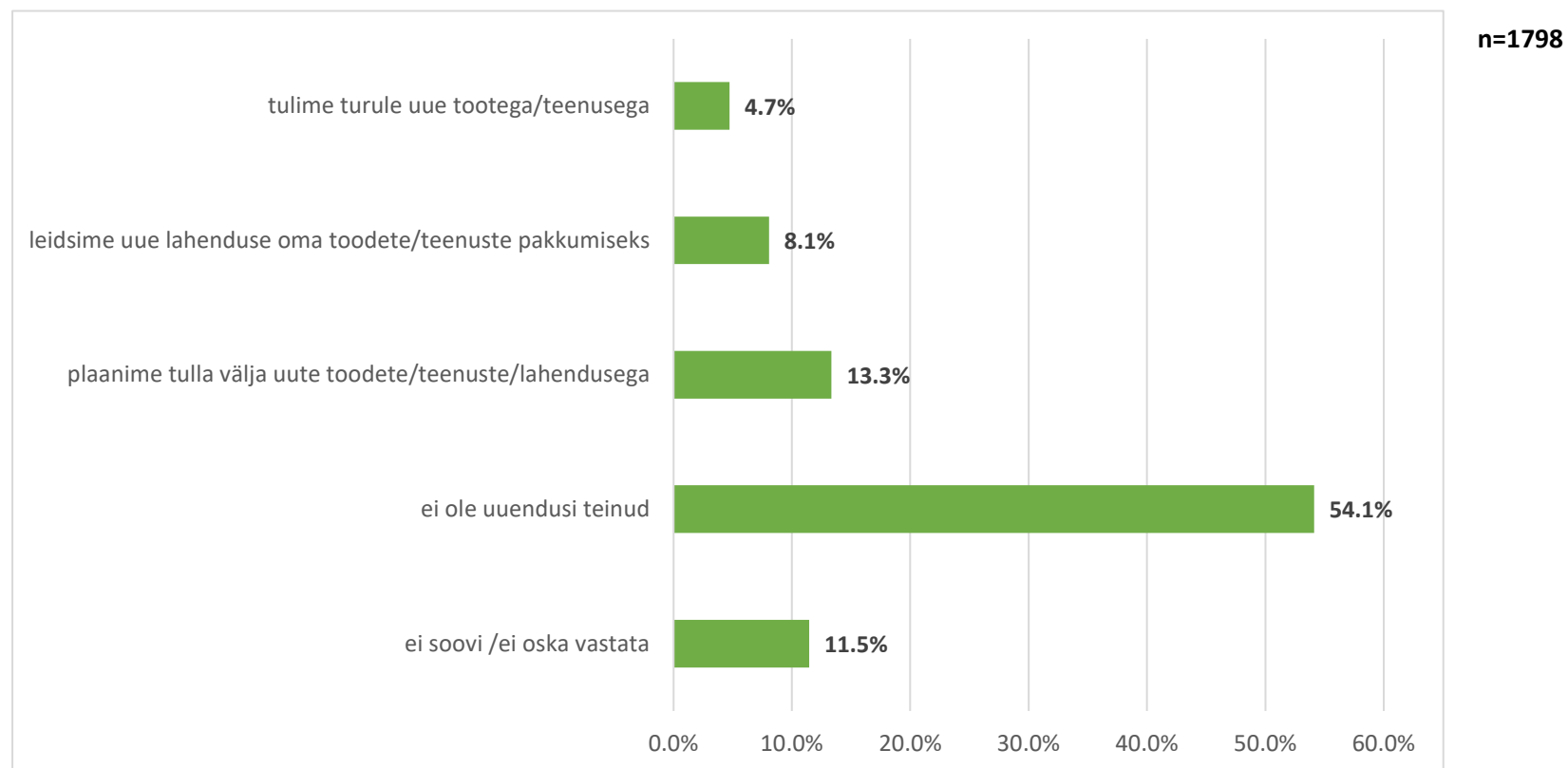
Abi ja toetusmeetmete mittekasutamise peamised põhjused vastustena

- Ei ole olemas ühtegi toetust, mida minu ettevõttel oleks võimalik kasutada.
- Ei mahu kriteeriumisse, ei vasta meetmete tingimustele, ei ole ühtegi sobivat meetet
- Igasugune abi riigikassast takistab pankadest laenu saamist.
- Ettevõtte on liiga uus ja väikse töömahuga, ei kvalifitseeru
- Täna ei ole riigipoolse abi tingimused selged ja seetõttu ei soovi riskida mingite võimalike üllatustega tulevikus. Parem vaatan kuidas oma jõududega hakkama saada ja kui ei saa siis panen poe kinni.
- Puudub vastav teave/informatsioon meetmete kohta (ei ole ise uurinud), toetusmeetmete kasutamine võib tuua ettenägematuid takistusi tulevikus (laenude-liisingute taotlemisel vms).
- Liiga kulukas, asjaajamine võtab liiga kaua aega.
- Keeruline taotleda seatud tingimuste tõttu, ei taha panga silmis halba valgusesse sattuda
- Keeruline protsess on taotleda ning antakse ikka sinna kuhu pole vaja, püüame ise hakkama saada ja kui läheb abi vaja, siis julgen seda kindlasti küsida. Toetust võiks ikka anda sinna, kus töö täielikult seiskus.
- Riik ei toeta ja laenu ei taha, liiga vähe ja liiga kallid meetmed
- Ilmselt on abivajadust väga keeruline tõestada ning arvestades, et ekspordi osakaal käibest on 100%, siis sõltub abivajadus tegelikult sihtturgude olukorrast, mida siinsed hindajad ei tunne ega suuda hinnata. See omakorda muudab toetuse taotlemise ilmselt liiga keeruliseks ning ajamahukaks
- Kuna igal mündil on kaks külge ning saadud toetused võivad välistada/raskendada tulevikuplaane. Nt. töötajate palgatoetust saanud töötajal on raskendatud laenusaamine. Puudub selgus ja usaldus antud toetusmeetmete kohta.
- Toetused tuleb riigile hiljem tagasi maksta, parem oma vahenditega toime tulla. Toetusi küsivad suured ettevõtted kellel on suured kasumid dividendideks aga samas võiks seista see raha ja inimesi ei peaks koondama massiliselt.
- Liigne bürokraatia, liiga haldusmahukad lihtsam on kasutada siselaene. Need kõik on ju lihtsalt kõrge protsendiga laenud.
- Liiga kallid või pika järeelmõjuga, kannatame ehk ära
- Tundus väga keeruline protsess, millega polnud aega ega tahtmist tegeleda
- Ettevõtte ei kuulu ühegi toetusmeetmete saajate hulka
- Kuna väikeettevõtjana saan palka maksta vaid siis, kui on õnnestunud tulu teenida, siis ei ole püsivat töölepingut vaid käsundusleping. Kuigi maksan korralikult makse ja saan oma elatamisega hakkama, ei väärtusta riik selliseid inimesi ja neile toetusvõimalus ei laienenud. Samuti on mul väga raske täite neid tabeleid kus küsitakse kuidas kahe kuu lõikes muutus mu ettevõtte käive võrreldes möödunud aastaga. Minu käive sel ajal võis olla sama, aga jäävad ära edaspidiseks kokku lepitud koolitused välismaalastele ja valmistoodangut eeloleval suvel ei õnnestu müüa.

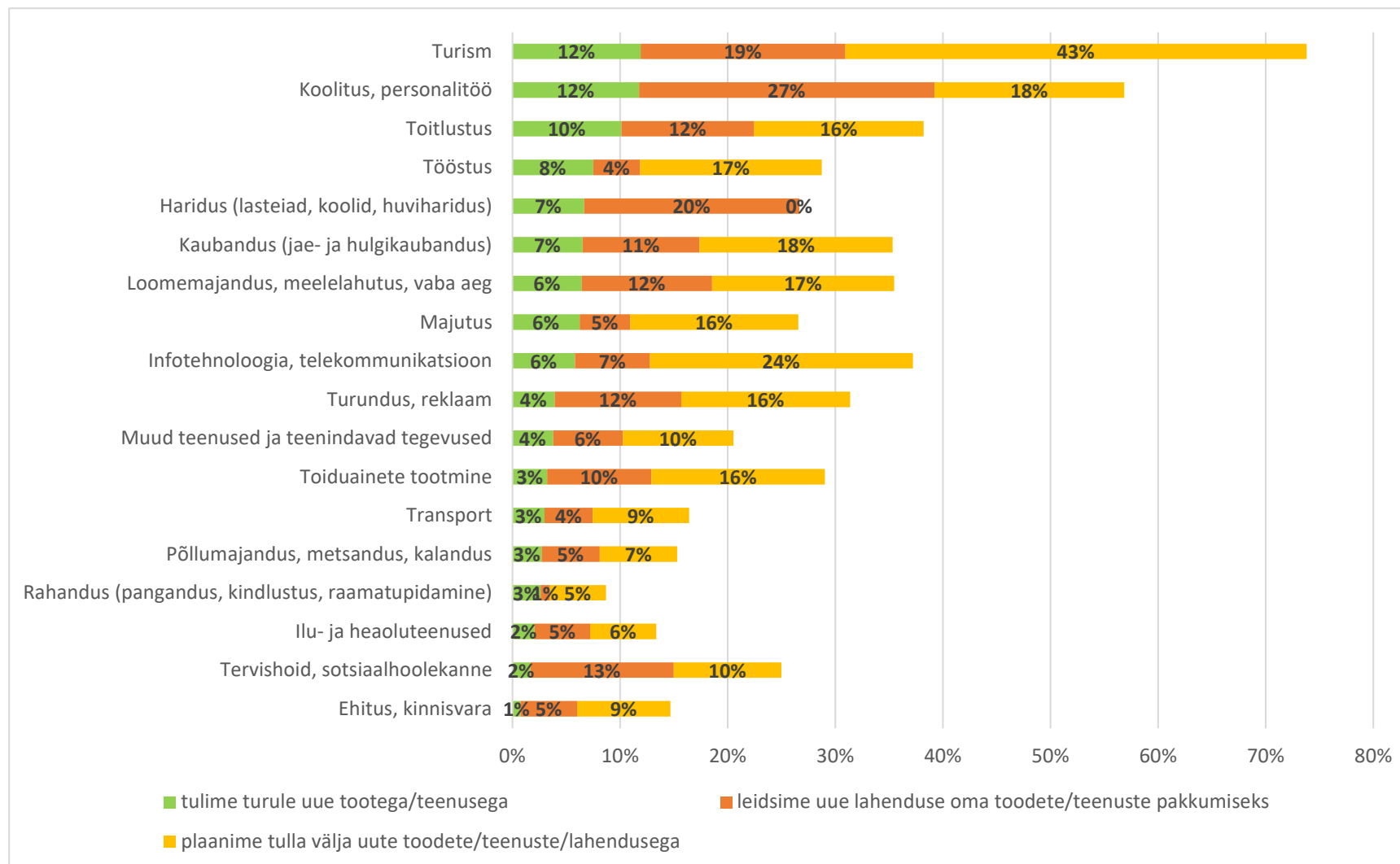
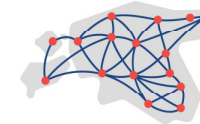

8. Uute toodete või teenustega turule tulemine või pakkumiskanali muutmine

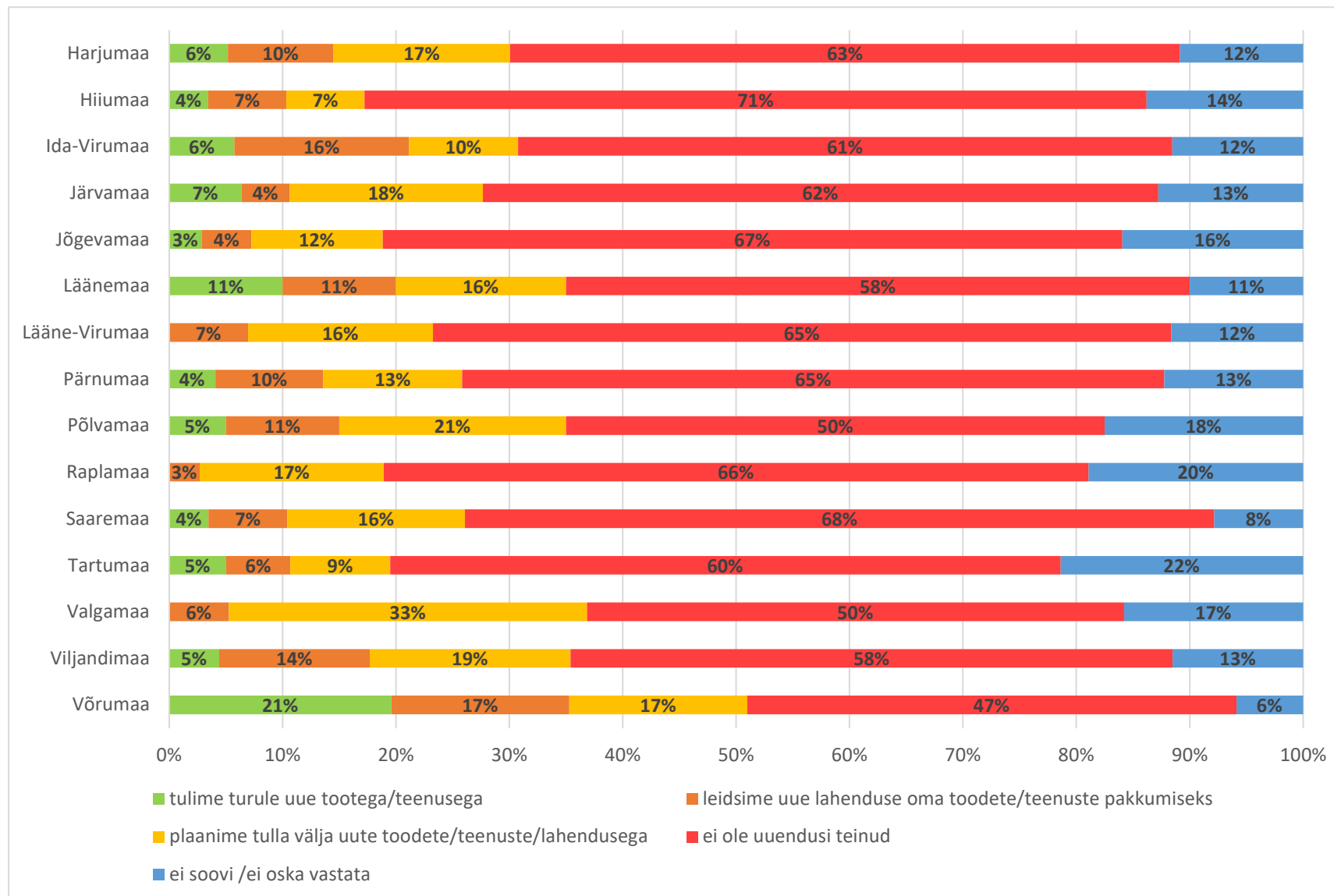
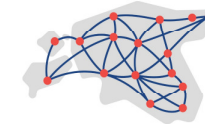
Kas ettevõtte on leidnud alternatiivse lahenduse oma toodete või teenuste pakkumiseks või tulnud turule päris uue toote või teenusega?

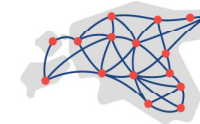
Joonis 43. Uuendustele avatud kriisi ajal

Joonis 44. Ettevõtjad, kes vastasid, et tegid uuendusi tehtud muudatuste ja tegevusala järgi

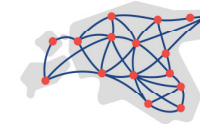

Joonis 45. Uute teenuste või toodetega turule tulemine ning uute lahenduste leidmine kriisi ajal maakondade järgi

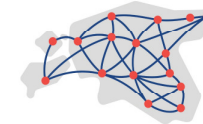

KOKKUVÕTE

- Uuringu periood 01.-15.06.2020.;
- Vastajaid 2 145, kasutati 1 798 ettevõtja vastuseid;
- Kriisi perioodil oli tegevuse osaliselt või täielikult peatanud 60% vastanud ettevõtetest;
- Tegevus oli täielikult peatanud kogu kriisi aja loomemajanduse, meelelahutuse ja kultuurilistele tegevustele suunatud ettevõtetel (65%), turismiettevõtetel (64%), majutusettevõtetel (51%), ilu ja heaalteenuse pakkujatel (45%) ja toitlustusettevõtetel (38%);
- Kõige vähem oli tegevus häiritud rahanduse valdkonna ettevõtetel, põllumajandusettevõtetel ja infotehnoloogiaettevõtetel;
- Ettevõtte likvideerimist plaanib 3,6% kõikidest vastanud ettevõtjatest. 0,7% on likvideerimisprotsessiga juba alustanud ja 0,1% ettevõtetest on kriisi tagajärjel likvideeritud;
- Töötajate arv vähenes 6 – 15 töötajaga ettevõtetes 2%;
- Viimase 3 kuu (märts – mai) käive langes võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 66% vastanud ettevõtetest;
- Kõige suurem käibelangus oli turismis ja toitlustuses üle 90%, kõige madalam põllumajanduses 32%;
- 47% ettevõtetel, kes käibelangust kogesid oli see kuni 50% ning 53% ettevõtetel kuni 100%;
- Järgmise 3 kuu (juuni – august) käibe langust prognoosib 51% ettevõtetest;
- Ekspordiga tegelevate ettevõtete osakaal vastajatest oli pea 16%, neist pooltel oli 2019. aasta käibest ekspordi osakaal alla 50% ja pooltel kuni 100%;
- Ekspordiga tegelevate ettevõtete ekspordi käive langes COVID-19 kriisi mõjul 69%, neist 84% oli käibelangus vahemikus kuni 50%;
- Jätkuvat ekspordikäibe langust järgneva 6 kuu jooksul prognoosib 59% ekspordiga tegelevatest ettevõtetest;
- Ettevõtete võimekus maksta välja töötasud, katta püsikulud ja tasuda laenu/liisingu makseid seisuga 01. juuni on võrreldes 01. aprilliga oluliselt paranenud;
- Vahendid töötasude maksmiseks puuduvad 37% ettevõtetel ilu- ja heaolu teenuste pakkujatel ning vaid 5% on varud suuremad kui 3 kuud;
- Võimekus katta püsikulusid 0 kuud on kõige halvem transpordisektoris (25%) ning suurem üle 3 kuu infotehnoloogia valdkonnas (55%);
- Vastanud ettevõtete peale kokku on klientidelt laekumata summade osakaal ettevõtete keskmisest aastakäibest 51%, müümata kaupade all olevate vahendite osakaal ettevõtete keskmisest aastakäibest 47% ning hankijatele võlgu olevate summade osakaal ettevõtete keskmisest aastakäibest on 37%;
- 46% ettevõtetest hindas oma majanduslikku olukorda rahuldavaks, 24% halvaks ja 7% väga halvaks;
- Väga halvaks või halvaks hindas majanduslikku olukorda 56% majutusettevõtetest ja loomemajanduse ning meelelahutuse ettevõtetest, kõige paremini hindas oma olukorda rahandussektor;
- Maakondade lõikes pidasid oma majanduslikku olukorda halvaks või väga halvaks kõige enam Läänemaa, Raplamaa, Valgamaa ja Põlvamaa ettevõtjad;

- Abi- ja toetusmeetmete kasutas 12. märts kuni 01. juuni 32% vastanud ettevõtetest, 55% ei kasutanud ega plaani ka edaspidi toetusmeetmeid kasutada;
- Peamine põhjus abi- ja toetusmeetmete mittekasutamiseks toodi nõuetele mittevastavust, liiga karme tingimusi, liiga mahukat asjaajamist ning halvenevaid reitinguid pankade ja liisinguettevõtete silmis toetuse saamise korral;
- Kõige enam kasutasid abi- ja toetusmeetmeid Võrumaa ja Raplamaa ettevõtjad ning lõige vähem Lääne-Virumaa ettevõtjad;
- Tegevusaladest kasutasid kõige enam toetusmeetmeid toitlustus, turismi ja majutusettevõtjad, kõige vähem rahandus ja infotehnoloogia ettevõtted;
- Alternatiivse lahenduse oma toodete/teenuste pakkumiseks või päris uue toote/teenusega tuli turule 13% ettevõtetest ning 13% plaanib seda edaspidi;
- Kõige aktiivsemad toote/teenuse arendajad ja uute lahenduste otsijad on turismisektoris, koolitusvaldkonnas ja toitlustusettevõtete seas;
- Uuendusmeelsusega eristub teistest maakondadest Võrumaa, kus 55% vastanutest on juba uuenduse teinud või plaanib seda lähiajal.

Projekti meeskond

Anu Kivi

Inge Ringmets

Riina Nõupuu

Autoriõigus: MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused

info@arenduskeskused.ee

www.arenduskeskused.ee

Andmete kasutamisel palume viidata allikale